

แผนปฏิบัติการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์
โทร 0 7461 7035 , 0 7461 7039
โทรสาร 0 7461 7040
E-mail : plg@onab.go.th

แผนปฏิบัติราชการ
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

คำนำ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งมีบทบาทภารกิจหลักในการสนองงานคณะสงฆ์ ทำนุบำรุง ส่งเสริม อุปถัมภ์ ค้ำครองพระพุทธศาสนา รวมทั้งการปฏิบัติงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสนองนโยบายของรัฐ

ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุงสอดคล้องกับภารกิจ และบูรณาการ ทั้งในมิติตามภารกิจ มิติพื้นที่ และมิติยุทธศาสตร์ ที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและกำหนดทิศทางการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง โดยมีนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ รวมถึงการติดตามประเมินผลและรายงานผลเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

กลุ่มอำนวยการและกิจการคณะสงฆ์
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง

สารบัญ

	หน้า
ส่วนที่ ๑	สภาพทั่วไป
๑.๑	สภาพทั่วไป
๑.๒	การท่องเที่ยว
	เศรษฐกิจ
	การศึกษา ประเพณี วัฒนธรรม
๑.๒	การศาสนา
๑.๓	ข้อมูลทางพระพุทธศาสนา
๑.๔	การเงินการคลัง
๑.๕	การวิเคราะห์สภาวะและศักยภาพการศาสนาจังหวัดพัทลุง
ส่วนที่ ๒	นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์
๒.๑	ความเป็นมาของการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
๒.๒	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๒.๓	นโยบายของรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
๒.๔	ภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ
๒.๕	วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๒.๖	แผนยุทธศาสตร์ ๔ ปี สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง
๒.๗	แผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map)
๒.๘	กรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ
ส่วนที่ ๓	งบประมาณและแผนงาน/โครงการ
๓.๑	รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ
๓.๒	งบเงินอุดหนุนทั่วไป
๓.๓	งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
ส่วนที่ ๔	แผนปฏิบัติการและปฏิทินการปฏิบัติงาน

ส่วนที่ ๑

สภาพทั่วไป

๑.๑ สภาพทั่วไป

ประวัติความเป็นมา

จังหวัดพัทลุงในสมัยก่อนชื่อเมืองพัทลุง ไม่ได้เขียนอย่างที่ปรากฏให้เห็น จากหลักฐานพบว่าบนเหรียญอีแปะพัทลุง พ.ศ.๒๔๒๖ เขียนว่า พัททะลุง และพัตลุง ในเอกสารของไทย ใช้ต่างกันมากมาย ได้แก่ พัตะลุง พัทลุง พัทธลุง พัททลุง พัทฒลุง พัทลุง ในเอกสารเบอร์นีของอังกฤษสมัยรัชกาลที่ ๓ เขียนว่า Bondelun และ Merdelong ของนายลามาร์ วิศวกรชาวฝรั่งเศส สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เขียนว่า Bourdelun

ความหมายของชื่อเมือง หมายถึง เมืองข้างหรือเมืองเกี่ยวเนื่องด้วยข้างซึ่งตรงกับข้อเท็จจริงหลายประการ คำว่า “พัต-พัท-พัธ” ยังไม่อาจทราบได้ว่าคำเดิมเขียนอย่างไร คำไหน ทราบเพียงว่าใช้เป็นคำขึ้นต้น ส่วนคำพื้นเมืองที่เรียกว่า “ตะลุง” แปลว่า เสาลำข้างหรือไม้หลักผูกข้าง ชื่อบ้านนามเมืองของพัทลุงที่เกี่ยวกับข้าง มีมากหรือจะเรียกว่าเป็น “เมืองข้าง” ก็ได้ โดยเฉพาะทางฝั่งตะวันตกของทะเลสาบสงขลาในแถบชะรัดซึ่งอยู่ติดกับเทือกเขาบรรทัด มีข้างป่าชุกชุมและในตำนานนางเลือดขาว ตำนานเมืองพัทลุงกล่าวว่า ตาสามโม ยายเพชรเป็นหมอสวดมนต์หานายกองข้าง เลี้ยงข้างส่งเจ้าพระยากรุงทองทุกปี ต่อมาพระกุมารกับนางเลือดขาวก็ได้รับมรดกเป็นนายกองเลี้ยงข้าง ส่งส่วย

จังหวัดพัทลุงเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ดังปรากฏหลักฐานจากการค้นพบขวานหินขัดในท้องที่ทั่วไปหลายอำเภอในสมัยศรีวิชัย (พุทธศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔) บริเวณเมืองพัทลุงเป็นแหล่งชุมชนที่ได้รับวัฒนธรรมอินเดีย ในด้านพระพุทธศาสนา ลัทธิมหายาน มีหลักฐานค้นพบ เช่น พระพิมพ์ดินดิบจำนวนมากเป็นรูปพระโพธิสัตว์ รูปเทวดา โดยค้นพบบริเวณถ้ำคูหาสวรรค์ และถ้ำเขากทะเล ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ ๑๙ เมืองพัทลุงได้ตั้งขึ้นอย่างมั่นคงภายใต้การปกครองของกรุงศรีอยุธยา มีฐานะเป็นเมืองชั้นตรี ซึ่งนับได้ว่าเป็นหัวเมืองหนึ่งของพระราชอาณาจักรทางใต้ ในสมัยนั้นเมืองพัทลุงมักประสบปัญหา การโจมตีจากกลุ่มโจรสลัดมาเลย์อยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มโจรสลัดราแจะอารู และอุยงคตนะ ได้โจมตีเผาทำลายสร้างความเสียหายแก่เมืองพัทลุงถึงสองครั้ง ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้มีการย้ายสถานที่ตั้งเมืองอยู่เสมอ และก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ชาวเมืองพัทลุงเป็นนักต่อสู้ที่เข้มแข็ง

ในสมัยธนบุรีและรัตนโกสินทร์ ได้มีการย้ายสถานที่ตั้งเมืองอีกหลายครั้งและได้ยกขึ้นเป็นเมืองชั้นโทในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ในช่วงนี้เมืองพัทลุงมีผู้นำที่มีความสำคัญในการสร้างความเจริญ และความมั่นคงให้กับบ้านเมืองหลายท่าน อาทิ พระยาพัทลุง (ขุนคางเหล็ก) พระยาวิชิตเสนา (ทองขาว) พระยาอภัยบริรักษ์ (จ้อย จันทรโรจนวงศ์) (ข้า) ส่วนประชาชนชาวเมืองพัทลุงก็ได้มีบทบาทในการร่วมมือ กับผู้นำต่อสู้ป้องกันเอกราชของชาติมาหลายครั้ง เช่น เมื่อสงครามเก้าทัพ (พ.ศ.๒๓๒๘ - ๒๓๒๙) พระมหาช่วย วัดป่าลิไลยก์ได้นำชาวพัทลุงต่อสู้ป้องกันการรุกรานของพม่า จนได้รับความดีความชอบโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระยาทุกขราษฎร์ช่วยราชการเมืองพัทลุง นอกจากสงครามกับพม่าแล้ว ชาวพัทลุงยังมีบทบาทสำคัญในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติในหัวเมืองภาคใต้ เพราะปรากฏอยู่เสมอว่าทางเมืองหลวงได้มีคำสั่งให้เกณฑ์ชาวพัทลุง พร้อมด้วยเสบียงอาหารไปทำสงครามปราบปรามกบฏในหัวเมืองมลายู เช่น กบฏไทรบุรี พ.ศ.๒๓๗๓ และ พ.ศ.๒๓๘๑ ซึ่งบทบาทดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นความสำคัญของเมืองลุง ทางด้านการเมือง การปกครองในอดีตเป็นอย่างดี

ครั้งรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ปฏิรูปการปกครองเป็นแบบเทศาภิบาลใน พ.ศ.๒๔๓๗ และได้ประกาศจัดตั้งมณฑลนครศรีธรรมราชขึ้น เมื่อ พ.ศ.๒๔๓๙ ประกอบด้วยเมืองต่างๆ คือ นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา และหัวเมืองทั้ง ๗ ที่เป็นเมืองปัตตานีเดิม สำหรับเมืองพัทลุงแบ่งการปกครองออกเป็น ๓ อำเภอ คือ อำเภอกลางเมือง อำเภออุดร อำเภอทักษิณ ขณะนั้นตัวเมืองตั้งอยู่ที่ตำบลลำปำ จนกระทั่ง พ.ศ.๒๔๖๗ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองพัทลุงมาอยู่ที่ตำบลคูหาสวรรค์ในปัจจุบัน เพื่อจะได้อยู่ใกล้เส้นทางรถไฟ และสะดวกในด้านติดต่อกับเมืองต่าง ๆ จากอดีตถึงปัจจุบัน เมืองพัทลุงได้มีการย้ายเมืองหลายครั้ง สถานที่เคยเป็นที่ตั้งเมืองพัทลุงมาแล้ว ได้แก่

- โศกเมืองแก้ว ปัจจุบัน หมู่ที่ ๔ ตำบลจองถนน อำเภอเขาชัยสน
- บ้านควนแร่ ปัจจุบัน หมู่ที่ ๑ ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง
- เขาชัยบุรี (เขาเมือง) ปัจจุบัน เขต ๓ ตำบล คือ ตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง ตำบลพนมวังค์ และมะกอกเหนือ อำเภอควนขนุน
- ท่าเสม็ด ปัจจุบัน ตำบลท่าเสม็ด อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
- เมืองพระรถ ปัจจุบัน หมู่ที่ ๑ ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง
- บ้านควนมะพร้าว ปัจจุบัน หมู่ที่ ๒ ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง
- บ้านม่วง ปัจจุบัน หมู่ที่ ๒ ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง
- บ้านโคกสูง ปัจจุบัน หมู่ที่ ๔ ตำบลลำปำ อำเภอเมืองพัทลุง

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ได้มีการจัดระเบียบบริหารส่วนภูมิภาคเป็นจังหวัดและอำเภอได้ยกเลิกการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล ทำให้เมืองพัทลุงมีฐานะเป็นจังหวัดหนึ่ง

นอกจากด้านการเมืองการปกครองแล้ว สิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ ด้านศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เมืองพัทลุงเคยมีชื่อเสียงในการเล่นพื้นเมือง คือหนังตะลุง มโนราห์ ลิเกป่า ส่วนด้านศาสนาได้มีการทะนุบำรุงพุทธศาสนาตั้งแต่อดีต มีการพระราชทานพื้นที่พระกัลปนา วัดเขียนบางแก้ว วัดสะทัง วัดพะโค๊ะ เพื่อบำรุงรักษาวัดให้เจริญรุ่งเรืองเป็นศูนย์กลางของพระพุทธศาสนา

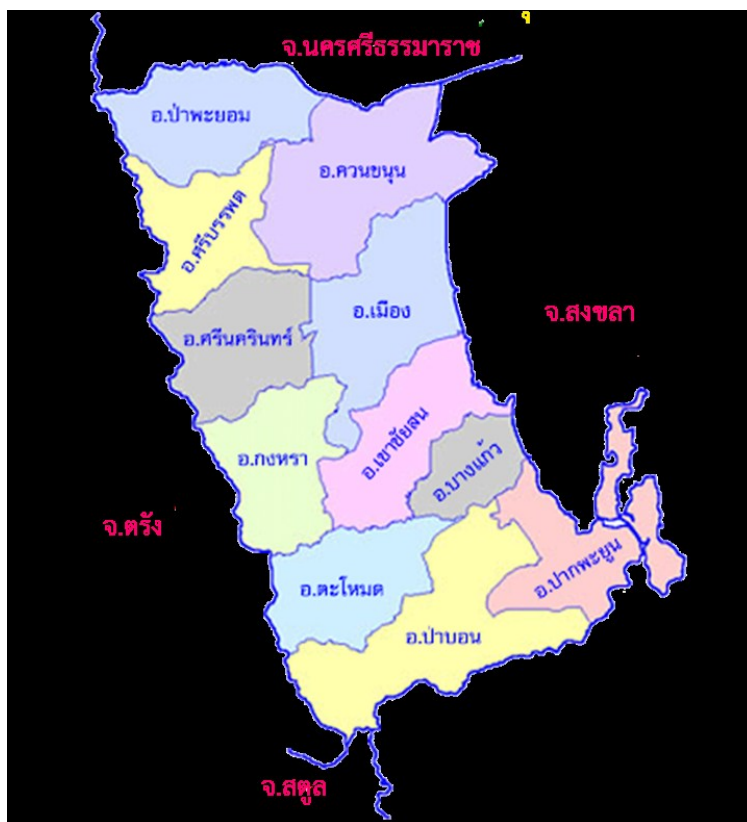
ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดพัทลุงตั้งอยู่ทางภาคใต้ตอนกลาง ระหว่างละติจูดที่ ๗ องศา ๖ ลิปดาเหนือถึง ๗ องศา ๕๓ ลิปดาเหนือ และลองจิจูดที่ ๙ องศา ๔๔ ลิปดาตะวันออก ถึง ๑๐๐ องศา ๒๖ ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามเส้นทางรถยนต์ทางหลวงสายเอเชีย (หมายเลข ๔๑) เป็นระยะทางประมาณ ๘๕๘ กิโลเมตร ตามเส้นทางรถยนต์ที่เลียบฝั่งทะเลด้านตะวันตก เป็นระยะทางประมาณ ๑,๒๐๐ กิโลเมตร และตามเส้นทางรถไฟเป็นระยะทางประมาณ ๘๔๖ กิโลเมตร

จังหวัดพัทลุงมีความยาวของจังหวัดจากทางทิศเหนือไปทางทิศใต้ประมาณ ๗๘ กิโลเมตร และความกว้างจากทางด้านทิศตะวันออกไปทางทิศตะวันตกเป็นระยะทางประมาณ ๕๓ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓,๔๒๔.๔๗๓ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๑๔๐,๒๙๖ ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงดังนี้

ทิศเหนือ	ติดอำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช และอำเภอระโนด จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดทะเลสาบสงขลา ซึ่งเป็นน่านน้ำติดต่อกับอำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ อำเภอสะทิงพระ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดอำเภอรัตภูมิ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา และบางส่วนของอำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล
ทิศตะวันตก	ติดเทือกเขาบรรทัด ซึ่งเป็นเขตติดต่อกับอำเภอห้วยยอด อำเภอเมือง อำเภอนาโยง อำเภอย่านตาขาว และอำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง

แผนที่จังหวัดพัทลุง

สภาพภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศของจังหวัดพัทลุง มีทั้งภูเขาสูงสลับซับซ้อน ที่ราบลอนตื้น ที่ราบลุ่มและสภาพภูมิประเทศที่เป็นเกาะในทะเลสาบสงขลา สามารถสรุปสภาพภูมิประเทศ ออกได้เป็น ๓ บริเวณ ดังนี้

๑) บริเวณเทือกเขาและที่ราบสูงด้านตะวันตก มีเทือกเขาบรรทัดทอดเป็นแนวยาวจากทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช จนถึงทิศใต้จดจังหวัดสงขลา ความสูงจากระดับน้ำทะเลโดยเฉลี่ยประมาณ ๔๐ - ๘๐๐ เมตร เริ่มจากอำเภอศรีบรรพต อำเภอกงหรา อำเภอตะโหมดและอำเภอป่าบอน มีความกว้าง โดยเฉลี่ยจากเทือกเขาบรรทัดไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

๒) บริเวณที่ราบสลับที่ดอน มีความสูงจากระดับน้ำทะเลระหว่าง ๕-๑๕ เมตร ลักษณะเป็นเนินเขาเตี้ย ๆ เริ่มจากอำเภอควนขนุน อำเภอเมือง อำเภอเขาชัยสน อำเภอตะโหมด และอำเภอป่าบอน มีความกว้างถัดจากบริเวณที่ ๑ ไปทางทิศตะวันออก จนถึงเขตทางรถไฟประมาณ ๒๐ กิโลเมตร

๓) บริเวณที่ราบลุ่มทางด้านตะวันออกเริ่มจาก อำเภอควนขนุน อำเภอเมือง อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน มีความกว้างเฉลี่ยประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม นอกจากนี้ตามชายฝั่งทะเลสาบสงขลาและทะเลน้อยเป็นป่าไม้ชายเลนและป่าเบญจพรรณ ทะเลสาบส่วนที่อยู่ในเขตจังหวัดพัทลุงมี ๒ ตอน ได้แก่

- ทะเลน้อย อยู่ตอนเหนือสุด มีพื้นที่ผิวน้ำประมาณ ๑๗,๕๐๐ ไร่ ชายฝั่งโดยรอบมีความยาวประมาณ ๒๐ กิโลเมตร สภาพเป็นน้ำจืด
- ทะเลสาบตอนใน หรือทะเลหลวง อยู่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน สภาพเป็นน้ำจืด ส่วนบริเวณชายฝั่งรอบ ๆ เกาะต่าง ๆ ในเขตอำเภอปากพะยูนสภาพเป็นน้ำกร่อย

สภาพภูมิอากาศ

สภาวะอากาศ จังหวัดพัทลุงมีลมมรสุมประจำปีพัดผ่าน ๒ ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ โดยลมมรสุมนี้จะพัดเอา ใอน้ำจากอ่าวไทยและมหาสมุทรอินเดียไปตกเป็นฝน ในบริเวณต่าง ๆ ของจังหวัด ปริมาณฝนตกมากที่สุด ในเดือนพฤศจิกายน และเดือนธันวาคม โดยสภาพทั่วไป ในปีหนึ่ง ๆ จะมีเพียง ๒ ฤดู เท่านั้นคือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - กลางเดือนกันยายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน - เดือนมีนาคม มีฝนตก ๑๔๕ วัน ปริมาณน้ำฝน วัดได้ ๑,๗๐๒.๙ มิลลิเมตร

ด้านประชากร การเมือง การปกครอง

ประชากร จังหวัดพัทลุงมีประชากรจากทะเบียนราษฎร (ข้อมูล ณ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔) จำนวน ๕๒๓,๐๙๗ คน เพศชาย ๒๕๘,๘๙๕ คน เพศหญิง ๒๖๘,๒๐๒ คน มีครัวเรือน ๑๙๗,๙๑๐ ครัวเรือน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมือง จำนวน ๑๒๐,๘๙๓ คน ๔๙,๙๕๙ ครัวเรือน และอำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ อำเภอ ศรีบรรพต จำนวน ๑๗,๙๙๕ คน ๖,๘๘๔ ครัวเรือน

การเมือง

การเมืองระดับชาติ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒) จังหวัดพัทลุงแบ่งเขตการเลือกตั้งออกเป็น ๓ เขต มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๓ คน คือ

๑. นายภูมิศิษฐ์ คงมี พรรค ภูมิใจไทย
- ๒ นายฉลอง เทอดวิระพงศ์ พรรค ภูมิใจไทย
๓. นายนริศ ชำนาญรักษ์ พรรค ประชาธิปัตย์

การเมืองระดับท้องถิ่น (อบจ.และเทศบาลเมือง) การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๓ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารจังหวัดพัทลุง คือ นายวิสุทธิ์ ธรรมเพชร

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองพัทลุงและนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีเมืองพัทลุง คือ นายวาทิต ไพศาลศิลป์

การปกครอง จังหวัดพัทลุง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๑ อำเภอ ๖๕ ตำบล ๖๗๐ หมู่บ้าน โดยมีอำเภอ ดังนี้

๑. อำเภอเมืองพัทลุง	๑๔๔ หมู่บ้าน	๑๔ ตำบล	๑๑ เทศบาล	๓ อบต.
๒. อำเภอกงหรา	๔๕ หมู่บ้าน	๕ ตำบล	๔ เทศบาล	๑ อบต.
๓. อำเภอเขาชัยสน	๕๘ หมู่บ้าน	๕ ตำบล	๓ เทศบาล	๓ อบต.
๔. อำเภอตะโหมด	๓๓ หมู่บ้าน	๓ ตำบล	๕ เทศบาล	-
๕. อำเภอควนขนุน	๑๒๙ หมู่บ้าน	๑๒ ตำบล	๑๑ เทศบาล	๓ อบต.
๖. อำเภอปากพะยูน	๖๕ หมู่บ้าน	๗ ตำบล	๖ เทศบาล	๒ อบต.
๗. อำเภอศรีบรรพต	๓๐ หมู่บ้าน	๓ ตำบล	-	๓ อบต.
๘. อำเภอป่าบอน	๕๐ หมู่บ้าน	๕ ตำบล	๑ เทศบาล	๕ อบต.
๙. อำเภอบางแก้ว	๓๔ หมู่บ้าน	๓ ตำบล	๑ เทศบาล	๒ อบต.
๑๐. อำเภอป่าพะยอม	๓๙ หมู่บ้าน	๔ ตำบล	๒ เทศบาล	๒ อบต.
๑๑. อำเภอศรีนครินทร์	๔๓ หมู่บ้าน	๔ ตำบล	๔ เทศบาล	-

โครงสร้างการบริหารราชการ จังหวัดพัทลุง มีส่วนราชการสังกัดราชการบริหารราชการส่วนภูมิภาค จำนวน ๓๒ ส่วนราชการ ส่วนราชการสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง ๘๑ ส่วนราชการและหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๑๔ หน่วยงาน และองค์กรอิสระ ๓ หน่วยงาน

การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัดพัทลุงมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๗๔ แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน ๑ แห่ง เทศบาล จำนวน ๔๙ แห่ง (แบ่งเป็นเทศบาลเมือง จำนวน ๑ แห่ง เทศบาลตำบล จำนวน ๔๘ แห่ง) และองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๒๔ แห่ง

องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดพัทลุง ตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๔๗๖ พื้นที่ทั้งหมด ๓,๔๒๔.๔๗๓ ตร.กม.

เทศบาล จังหวัดพัทลุงมีเทศบาลทั้งหมด ๔๙ แห่งในทุกอำเภอ ยกเว้นอำเภอศรีบรรพต มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๓๒๑,๐๔๓ คน แยกเป็นเพศชาย ๑๕๕,๕๒๒ คน เพศหญิง ๑๖๕,๕๒๑ คน มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๔,๙๗๔ ตร.กม.

องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพัทลุงมีองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทั้งหมด ๒๔ แห่ง ยกเว้นอำเภอตะโหมดและอำเภอศรีนครินทร์ มีจำนวนประชากรทั้งหมด ๒๐๔,๙๙๗ คน แยกเป็นเพศชาย ๑๐๐,๙๐๙ คน เพศหญิง ๑๐๔,๐๘๘ คน มีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๖๓๔ ตร.กม.

ด้านการสาธารณสุข

การประปา จังหวัดพัทลุงมีการใช้ประปาครอบคลุมทั้ง ๑๑ อำเภอ ๗๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแยกเป็นการแบ่งใช้บริการของประปาส่วนภูมิภาค และประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการให้บริการน้ำประปาของประปาส่วนภูมิภาค จำนวน ๓ แห่ง คือ

๑. การประปาส่วนภูมิภาคสาขาพัทลุง มีกำลังผลิต ๒๕,๐๐๐ ลบ.ม./วัน
๒. หน่วยบริการพนาสูง-ทะเลน้อย มีกำลังการผลิต ๐ ลบ.ม./วัน (รับน้ำจากหน่วยผลิตน้ำนาท่อม)
๓. การประปาส่วนภูมิภาคสาขาเขาชัยสน มีกำลังการผลิต ๒,๓๐๐ ลบ.ม./วัน

การไฟฟ้า จังหวัดพัทลุง มีครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้แล้ว ๑๙๖,๙๐๗ ครัวเรือน และครัวเรือนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ๔ ครัวเรือน (อยู่ในเขตหวงห้าม)

ด้านการคมนาคมและขนส่ง

- **ทางรถยนต์** มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔๑ (ถนนเอเชีย) และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) ตัดผ่านเกือบกึ่งกลางตัวจังหวัด นอกจากนี้ยังมีทางหลวงท้องถิ่นเส้นทาง รพช.และเส้นทางของส่วนราชการอื่น ๆ สามารถเดินทางติดต่อภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัดได้โดยสะดวก

- **ทางรถไฟ** เส้นทางรถไฟสายใต้ ผ่านจังหวัดพัทลุงตั้งแต่อำเภอควนขนุน อำเภอเมืองพัทลุง อำเภอเขาชัยสน อำเภอปากพะยูน และอำเภอบางแก้ว มีสถานีรถไฟรับ-ส่งผู้โดยสารและสินค้า จำนวน ๙ สถานี เป็นระยะทางประมาณ ๗๘ กิโลเมตร มีรถไฟ รับ - ส่ง ผู้โดยสาร วันละ ๒๐ ขบวน และขบวนรถสินค้าผ่านประจำทุกวันๆ ละ ๑๔ ขบวน ซึ่งเป็นทั้งรถด่วน รถเร็วและรถธรรมดา สามารถเดินทางเชื่อมต่อกับจังหวัดข้างเคียง

- **ทางอากาศ** จังหวัดพัทลุงยังไม่มีสนามบินเพื่อการพาณิชย์ แต่การเดินทางโดยทางอากาศสามารถทำได้โดยอาศัยสนามบินพาณิชย์ของจังหวัดตรัง (ระยะทาง ๖๐ กม.) สนามบินพาณิชย์หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (ระยะทาง ๙๕ กม.) สนามบินนครศรีธรรมราช (ระยะทาง ๑๑๐ กม.) อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษาโครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการก่อสร้างท่าอากาศยานพัทลุง จังหวัดพัทลุงได้พิจารณาสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดของตำแหน่งที่ตั้งท่าอากาศยาน คือ บริเวณตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง

- **ทางน้ำ** ได้รับความนิยมน้อยลงและปัจจุบันได้หายไปเนื่องจากรัฐบาลสร้างสะพานเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ (เส้นทาง พท.๓๐๗๐) หรือที่เรียกว่าสะพานเอกชัย หรือสะพานไประโนด (ชื่อเดิมคือ “ถนนสายบ้านไส้กั้ง-บ้านหัวป่า”) โดยเริ่มจากตำบลพนาตุง อำเภอควนขนุนจังหวัดพัทลุงมุ่งไปสู่อำเภอระโนด จังหวัดสงขลา รวมระยะทาง ๑๔ กิโลเมตร จึงเป็นที่ได้รับความนิยมของประชาชนอย่างมาก ลดระยะทางการเดินทางให้น้อยลง สะดวก รวดเร็ว กว่าอดีตเป็นอย่างมาก จึงทำให้การขนส่งทางน้ำมีบทบาทน้อยลง

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดินได้จำแนกดินในพื้นที่จังหวัดพัทลุงไว้ จำนวน ๖๒ กลุ่มชุดดิน รวมพื้นที่ดินทั้งหมด ๒,๑๔๐,๒๙๖ ไร่

ทรัพยากรน้ำ จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่รับน้ำทั้งสิ้น ๓,๕๑๓.๕๗ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลำน้ำส่วนใหญ่เป็นลำน้ำสายสั้น ๆ มีต้นน้ำจากเทือกเขาบรรทัดซึ่งแบ่งเขตระหว่างจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง ส่วนมากจะมีทิศทางการไหลของน้ำจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออก ซึ่งจะไหลไปรวมกันที่ทะเลสาบสงขลา ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปี เท่ากับ ๒,๑๓๙.๖๖ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี จะมีปริมาณน้ำที่ไม่สามารถกักเก็บไว้ใช้และไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลา คิดเป็นปริมาณ ๒,๒๐๔.๔๕ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยจำแนกได้ ๓ ลุ่มน้ำหลัก และ ๔ ลุ่มน้ำย่อย

แหล่งน้ำชลประทาน จากการที่พื้นที่ทางทิศตะวันตกของจังหวัดพัทลุงติดต่อกับเทือกเขาบรรทัด ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของต้นน้ำลำธารสายสั้น ๆ ไหลลงสู่ทะเลสาบสงขลาหลายสายทำให้สามารถใช้แหล่งน้ำธรรมชาติเหล่านี้มาพัฒนาใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น ทำให้เกิดแหล่งน้ำชลประทานขนาดต่าง ๆ จำนวน ๑๒ แห่ง โดยมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จจนถึงปัจจุบันมีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๑๒ โครงการ มีปริมาณความจุเก็บกักทั้งหมด ๗๐.๕๐ บ้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่ชลประทานรวมทั้งสิ้น ๓๒๕,๓๔๘ ไร่

ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ป่าไม้ที่ป่าสงวนแห่งชาติ ๓๑ ป่า เนื้อที่ตามกฎกระทรวง ๗๕๖,๑๖๘.๗๕ ไร่ ส่งมอบให้สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จำนวน ๑๙ ป่า และป่าอนุรักษ์จำนวน ๖ แห่ง ที่เหลือเป็นป่าที่สมบูรณ์ ๓๙๒,๗๑๙.๘๑ ไร่

ทรัพยากรสัตว์ป่า จังหวัดพัทลุงพบสัตว์ป่าที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ ประเภทสมเสร็จ เก้งหม้อ เสี่ยงผาหรือกู่รำ ค่างดำ นกเงือก เสือปลาหรือเสือไฟหมี โดยพบเพียงจำนวนเล็กน้อยบริเวณเทือกเขาบรรทัด

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ป่าชายเลน จะพบบริเวณพื้นที่ทะเลน้อยและรอบทะเลสาบสงขลา หญ้าทะเล มีการกระจายตัวเป็นพื้นที่กว้าง อยู่ห่างจากพื้นที่ชายฝั่งประมาณ ๘๐-๑๐๐ เมตร และเป็นบริเวณที่มีปลาชุกชุมมีการปักหอยและเลี้ยงปลาในกระชัง พบบริเวณ เกาะยวน ตำบลเกาะนางคำ อำเภอปากพะยูน

ความหลากหลายทางชีวภาพ จังหวัดพัทลุง มีความหลากหลายทางชีวภาพมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศน์วิทยาป่าบกและความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศน์วิทยาป่าพรุและทะเลสาบ ที่มีส่วนสนับสนุนหรือก่อเกิดภูมิปัญญาชาวบ้านและผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด โลมาอิรวดี หมูเกาะสี่ - เกาะห้า (เกาะรังนก)

๑.๒ การท่องเที่ยว เศรษฐกิจ การศึกษา ประเพณีวัฒนธรรม

จังหวัดพัทลุงมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวมากมาย ประกอบด้วย สถานที่ท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมเป็นแหล่งกำเนิดหนังตะลุงมโนราห์และยังคงรักษาเอกลักษณ์ศิลปะการแสดง สืบทอดมาถึงปัจจุบัน

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ศาลหลักเมืองพัทลุง ศาลหลักเมืองพัทลุง เกิดขึ้นด้วยแรงศรัทธาอันแรงกล้าของชาวจังหวัดพัทลุง และประชาชนทั่วไป ที่ร่วมกันบริจาคทรัพย์สมทบทุนการก่อสร้าง ตามพงศาวดารได้มีการกล่าวถึงความเป็นมาของการสร้างเสาหลักเมืองของชนชาติไทย ปรากฏมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี มาจนถึงกรุงรัตนโกสินทร์ การสร้างหลักเมืองตามประเพณีโบราณ นิยมสร้างหลักเมืองไว้เป็นมิ่งขวัญ เป็นนิมิตมงคลสำหรับให้รู้ว่าหลักบ้าน หลักเมืองอยู่ที่ไหน ประชาชนบ้านเมืองนั้นย่อมร่มเย็นเป็นสุข เพราะมีเทพรักษาเมืองได้แก่ พระทรงเมือง พระเสื้อเมือง เทวดา และเทพารักษ์ ทั้งหลาย หลักเมืองต้องฝังไว้ในย่านกลางเมืองหรือให้ทำเลที่ชัยภูมิตามทิศทางของเมืองและในสมัยโบราณ เมืองเอกหรือเมืองชั้นราชธานีจะต้องมีหลักเมืองไว้เป็นนิมิตมงคลสำหรับเมืองทุกเมือง เมืองพัทลุงเป็นเมืองโบราณที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน แม้จะเคยมีหลักเมืองเป็นศูนย์กลางของเมืองมาก่อน แต่เนื่องจากการย้ายที่ตั้งหลายครั้ง ทำให้หลักฐานเกี่ยวกับหลักเมืองไม่ชัดเจน แม้จะมีร่องรอยอยู่บ้าง เช่นโคกบางแก้ว เมืองเก่าชัยบุรี และเมืองเก่าบ้านลำป่า ซึ่งชำรุดผุพังไปตามกาลหลังจากย้ายเมืองพัทลุงไปตั้งที่อื่นในแต่ละครั้ง ครึ่งสุดท้ายย้ายมาอยู่ที่ตำบลคูหาสวรรค์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งเมืองพัทลุงในปัจจุบัน ก็ยังไม่มีการสร้างศาลหลักเมืองแต่อย่างใด

ต่อมาในปี ๒๕๕๓ นายวินัย คุรธรรมพัฒน์ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุง เป็นผู้แกนหลักในการดำเนินการนำประชาชนชาวจังหวัดพัทลุงร่วมกันจัดสร้างศาลหลักเมืองพัทลุงขึ้นอีกครั้ง และได้ดำเนินการจัดสร้างเสร็จใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดย นายภูเกียรติ วงศ์กระพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพัทลุงคนปัจจุบัน และเมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๐๔ น. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศาลหลักเมืองพัทลุง อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง นับเป็นการเสด็จฯ มาจังหวัดพัทลุงเป็นครั้งแรก ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙

พระพุทธรูปโรคนันตรายชัยวัฒน์จตุรทิศ หรือที่เรียกกันว่า "พระสี่มุมเมือง" เป็นพระพุทธรูปประจำภาคใต้และปูชนียวัตถุคู่บ้านคู่เมืองของพัทลุง ประดิษฐาน อยู่ภายในศาลาจตุรมุข บริเวณด้านหน้าระหว่างศาลากลางจังหวัดกับศาลจังหวัดพัทลุง เป็นพระพุทธรูปหล่อสำริด ปางสมาธิที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ โปรดเกล้าพระราชทานไว้ที่จังหวัดพัทลุง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑

วัดคูหาสวรรค์ ตั้งอยู่เชิงเขาคูหาสวรรค์ใกล้ ๆ ตัวตลาดพัทลุงจะมีทางเลี้ยวซ้ายมือที่เขาหัวแตกจะเป็นทางไปสู่วัดถ้ำคูหาสวรรค์ วัดนี้สร้างในสมัยอยุธยาและต่อมาได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นพระอารามหลวงแห่งแรกในจังหวัดพัทลุง ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยและปางไสยาสน์องค์ใหญ่ประดิษฐานอยู่ ตามผนังถ้ำและบริเวณหน้าถ้ำมีจารึกพระปรมาภิไธยย่อของพระมหากษัตริย์และชื่อพระวงศ์หลายพระองค์

ภูเขาอกทะลุ จากวัดคูหาสวรรค์มุ่งหน้าไปบนทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๗ จะพบภูเขาอกทะลุ ตั้งตระหง่านอยู่ทางทิศตะวันออกของสถานีรถไฟ ภูเขาอกทะลุเป็นสัญลักษณ์ของพัทลุง มีความสูงประมาณ ๒๕๐ เมตร มีบันไดสำหรับปีนขึ้นยอดเขาเพื่อชมวิวกว้างทัศน์ของเมืองพัทลุงได้ ลักษณะพิเศษของภูเขาลูกนี้ก็คือ มีช่องแลทะลุยอดภูเขาอยู่บริเวณเกือบตอนปลายของยอดเขา ซึ่งเป็นที่มาของชื่อภูเขา

ถ้ำม้าย เป็นถ้ำที่อยู่ในเทือกเขาเดียวกับเขาอกทะลุ อยู่ห่างจากสถานีรถไฟประมาณ ๒ กิโลเมตร ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๗- ๘ ถ้ำแห่งนี้ถูกค้นพบและตั้งชื่อตามพระธุดงค์จากภาคอีสานชื่อ พระม้าย ภายในถ้ำมีลักษณะกว้างขวางสลัซบซับซ้อน มีหินงอกหินย้อยสวยงามมากและมีแอ่งน้ำในอยู่ตอนในสุดของถ้ำ

วัดวัง ตั้งอยู่ที่ตำบลลำปำห่างจากตัวเมืองไปตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๗ ประมาณ ๖ กิโลเมตร (ใช้เส้นทางสายเดียวกับเขาอกทะลุ) เป็นปูชนียสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุง สร้างโดยพระยาพัทลุง (ทองขาว) ในสมัยรัชกาลที่ ๓ และเคยเป็นสถานที่ทำพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยาในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ ภายในโบสถ์มีภาพเขียนฝาผนังเขียนด้วยสีฝุ่นในรัชกาลที่ ๔ เกี่ยวกับพุทธประวัติและเทพพระประธานเป็นพระพุทธรูปปูนปั้นสมัยเดียวกัน ในระเบียงคดโดยรอบมีพระพุทธรูปปูนปั้น จำนวน ๑๐๘ องค์

วังเจ้าเมืองพัทลุง (วังเก่า-วังใหม่) ตั้งอยู่ที่ตำบลลำปำ ใกล้กับวัดวัง เดิมเป็นที่ว่าราชการและเป็นที่อยู่อาศัยของเจ้าเมืองพัทลุง ปัจจุบันยังเหลืออยู่ส่วนหนึ่งคือ วังเก่า สร้างในสมัยพระยาพัทลุง (น้อย จันทโรจน์วงศ์) เป็นผู้ว่าราชการ ต่อมาวังได้ตกทอดมาจนถึงนางประไพ มุตามะระ บุตรีของหลวงศรีวรรณทร ส่วนวังใหม่สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒ โดยพระยาอภัยบริรักษ์จักรวาชิตพิพิธภักดี (เนตร จันทโรจน์วงศ์) บุตรชายของพระยาพัทลุงซึ่งเป็นเจ้าเมืองพัทลุง ปัจจุบันทายาทตระกูล จันทโรจน์วงศ์ ได้มอบวังนี้ให้เป็นสมบัติของชาติและกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานแห่งชาติเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖

อนุสาวรีย์พระยาทุกขราษฎร์ (ช่วย) ประดิษฐานอยู่ที่สามแยกท่ามิหรำ ในเขตเทศบาลเมืองพัทลุง ตามประวัติกล่าวว่าพระยาทุกขราษฎร์ เดิมเป็นพระ ชื่อพระมหาช่วย จำพรรษาอยู่ที่วัดป่าลิไลยก์ ในรัชกาลที่ ๑ ซึ่งขณะนั้นเกิดสงคราม ๙ ทศ พระมหาช่วยได้ช่วยพระยาพัทลุงนำชาวบ้านเข้าต่อต้านทัพพม่าจนแตกพ่าย ต่อมาจึงลาสิกขาบท แล้วได้รับการโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระยาทุกขราษฎร์ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยทำราชการเมืองพัทลุง มีตำแหน่ง “พระยา” เทียบเท่าเจ้าเมือง

หาดแสนสุขลำปำ อยู่เลยวัดวังไปตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๗ อีกประมาณ ๒ กิโลเมตร เป็นหาดทรายที่มีทิวสนร่มรื่นริมฝั่งทะเลสาบสงขลาซึ่งเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย กลางวงเวียนมีรูปปั้นฝูงปลาลำปำ มีศาลากลางน้ำชื่อว่า "ศาลาลำปำที่รัก" สำหรับชมทิวทัศน์บริเวณทะเลสาบ และจากบริเวณชายหาดมีสะพานเชื่อมไปยังเกาะลอย ซึ่งเป็นเกาะที่เกิดจากการทับถมของตะกอนปากน้ำลำปำ นอกจากนี้ ในบริเวณทะเลสาบลำปำ ยังมีฝูงปลาโลมาหัวบาตร ปรากฏให้เห็นบ่อยครั้ง

ควนนกเตน (ควน คือ ภูเขาเล็ก) เป็นจุดชมวิวแหล่งท่องเที่ยวใหม่ของจังหวัดพัทลุง ตั้งอยู่ตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา การเดินทาง มาทางถนนพวนหมวย – โล๊ะจังกระ สาย ๔๑๒๒ เลี้ยวขวาเข้าทางน้ำตกวังตอ ประมาณ ๕ กิโลเมตร การเดินทางขึ้นไปบนควนนกเตนนั้น ต้องขึ้นไปด้วยรถโฟวิล รถธรรมดาไม่สามารถขึ้นไปถึงได้ แต่รถอีกอย่างที่สามารถนำพาเราไปทุกที่ เป็นรถที่อยู่กับตัวเรามาตลอดนั่นก็คือสองเท้าของเรา นั่นเอง สถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ นักท่องเที่ยวสามารถพักที่ด้านล่าง หรือถ้าใครขี้เกียจเดินเพื่อเดินทางแต่เช้าก็สามารถเลือกพักบนควนนกเตนได้ ที่พักควนนกเตน มีที่พักแบบบ้านเป็นหลัง และมีเต็นท์ไว้บริการ

น้ำตกไพรวัลย์ ตั้งอยู่ในหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านพุด เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด ตำบลคลองเฉลิม เส้นทางเข้าชมใช้เส้นทางจากบ้านคลองหมวยไปตามถนนตำบลลำสินธุ์-บ้านกงหรา (ทางหลวงหมายเลข ๔๑๒๒) ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร ทางเข้าขมน้ำตกอยู่ทางทิศตะวันตก ระยะทางประมาณ ๓ กิโลเมตร เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีความงดงามตามธรรมชาติเงียบสงบและร่มเย็น อุดมไปด้วยพรรณไม้นานาชนิด บริเวณน้ำตกมีลานจอดรถและร้านอาหารไว้บริการด้วย

น้ำตกปากราง ตั้งอยู่ในเขตตำบลคลองทรายขาว อำเภอกงหรา เป็นน้ำตกขนาดเล็กในหมู่บ้าน แต่มีความโดดเด่นเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วประเทศ ล่าสุดพัฒนา สไลเดอร์เป็นแบบไฟเบอร์กลาสที่แข็งแรง เพื่อให้เด็กๆ และประชาชนได้สนุกสนานกับการเล่นน้ำ น้ำตกแห่งนี้ จึงมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมและเล่นน้ำจำนวนมาก โดยเฉพาะช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวัน สร้างเศรษฐกิจและรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

บ่อน้ำร้อนธารน้ำเย็น ตั้งอยู่บริเวณเชิงเขาชัยสน ที่บริเวณหน้าผาเชิงเขาชัยสนเป็นที่ตั้งของธารน้ำเย็น ซึ่งตกแต่งให้เป็นสวนพักผ่อน เลยไปอีกประมาณ ๓๐๐ เมตร จะเป็นบ่อน้ำร้อนอุณหภูมิประมาณ ๖๐ องศาเซลเซียส เชื่อกันว่าเป็นแอ่งน้ำศักดิ์สิทธิ์ใช้รักษาโรคบางอย่างได้

ปัจจุบันได้ปรับปรุงให้เป็นที่สถานที่ท่องเที่ยว โดยมีสถานที่อาบน้ำ บ่อพักน้ำร้อนมีบริการอาบน้ำ น้ำแร่ฝักบัว แสงอ่างอาคารที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว สถานที่จำหน่ายสินค้าร้านจำหน่ายอาหารไว้คอยให้บริการ มีการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบจึงเหมาะสำหรับการพักผ่อนของครอบครัว

วัดพระบรมธาตุเจดีย์เขียนบางแก้ว อยู่บนทางหลวงหมายเลข ๔๐๑๘ เลี้ยวว่าการอำเภอเขาชัยสนไปประมาณ ๗ กิโลเมตร ในเขตบ้านบางแก้วตรง กิโลเมตรที่ ๑๔ พอดี จะมีทางเข้าอยู่ด้านซ้ายมือ วัดเขียนตั้งอยู่ริมทะเลสาบสงขลา เป็นวัดเก่าแก่ที่มีพระธาตุบางแก้ว ซึ่งสร้างแบบเดียวกับพระมหาธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช แต่มีขนาดเล็กกว่าเป็นปูชนียสถานที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของเมืองพัทลุง ซึ่งเชื่อกันว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น สันนิษฐานว่าพื้นที่บริเวณวัดเขียนนี้ เป็นที่ตั้งของเมืองพัทลุงมาก่อน เพราะได้พบซากปรักหักพังของศิลาแลงและพระพุทธรูปมากมาย

แหลมจองถนน ตั้งอยู่ที่ตำบลจองถนน จากตัวเมืองพัทลุง ไปตามเส้นทางสายเพชรเกษม เลี้ยวซ้ายผ่านอำเภอเขาชัยสน ไปอีกประมาณ ๑๒ กิโลเมตร รวมระยะทางจากตัวเมืองประมาณ ๓๙ กิโลเมตร และห่างจาก ที่ว่าการอำเภอเขาชัยสนประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านชาวประมงอยู่บนเนินดินและลาดชันลงไปยังชายทะเลสาบสงขลา ซึ่งมีสภาพเป็นน้ำกร่อยและสามารถมองเห็นทิวทัศน์ เกาะแก่งต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

น้ำตกตะโหนดหรือ น้ำตกหม่อมจ้อย อยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๑๒ กิโลเมตร การเดินทาง ใช้เส้นทางหมายเลข ๔๑๒๑ และต่อด้วยเส้นทางหมายเลข ๔๑๓๗ (อยู่ทางตอนใต้ของเมืองพัทลุง) แยกจากทางหลวงหมายเลข ๔ เข้าไปจนถึงวัดตะโหนด น้ำตกจะอยู่บริเวณหน่วยพิทักษ์สัตว์ป่าตะโหนด ซึ่งอยู่เลยวัดตะโหนดไป ๔-๕ กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่อยู่ท่ามกลางป่าที่ร่มรื่น ลักษณะของน้ำตกจะแบ่งเป็นชั้น ๆ แต่ละชั้นมีชื่อต่างกัน มีแอ่งน้ำสามารถเล่นน้ำได้ มีลานกว้างเหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ

อุทยานนกน้ำทะเลน้อย เป็นอุทยานนกน้ำที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๔๐๔๘ จากอำเภอเมืองพัทลุง - อำเภอควนขนุน ไปสุดที่ทะเลน้อย ระยะทาง ๓๒ กิโลเมตร ทางลาดยางตลอดทั้งสาย เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย กรมป่าไม้ มีพื้นที่ประมาณ ๔๒๒ ตารางกิโลเมตร (๙๔%) และพื้นน้ำ ๒๘ กิโลเมตร (๖%) ทะเลมีความกว้าง ๕ กิโลเมตร และยาว ๖ กิโลเมตร ความลึกเฉลี่ยราว ๑.๒ เมตร ปกคลุมด้วยพืชต่าง ๆ เช่น บัว จูด หญ้า กก ปรีอ กง ทะเลน้อยเป็นทะเลสาบน้ำจืดที่มี นกน้ำ นกประจำถิ่นและนกอพยพอยู่มากกว่า ๑๘๗ ชนิด แยกออกเป็น นกประจำถิ่น ซึ่งอาศัยอยู่ตลอดปี และนกอพยพย้ายถิ่นมาในช่วงฤดูหนาว ระหว่างเดือนตุลาคม - มีนาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มีประชากรมากที่สุด ส่วนช่วงที่มีน้อยที่สุดอยู่ในระหว่างเดือนมิถุนายน - กันยายน อันเป็นช่วงที่นกน้ำทำรัง จำนวนนกที่มีมากได้แก่ นกวงศ์ นกยาง นกยางหัวไฟ นกยางโทนใหญ่ นกกาบบัวและนกกระสาแดง วงศ์นกเป็ดน้ำ เช่น นกเป็ดแดง เป็ดคับแค เป็ดลายและเป็ดผี วงศ์นกอัญชัญ เช่น นกอัญชัญคิ้วขาว นกกวัก นกอีลุ่ม นกอีล้า และนกคู้ท วงศ์นกพริก ได้แก่ นกอีแจว นกพริก วงศ์นกกา น้ำ ได้แก่ นกกา น้ำเล็กและนกกา น้ำใหญ่ วงศ์นกตีนเทียน และเหยี่ยวต่าง ๆ เช่น เหยี่ยวแดง นอกจากนี้ยังมีนกที่พบเห็นประจำ ได้แก่ นกกระแตแต้แว๊ด นกนางนวลแกรบเคราขาว นกกระเต็นน้อยธรรมดา และนกนางแอ่นบ้าน เป็นต้น ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการศึกษาธรรมชาติและพรรณไม้ น้ำที่ดีที่สุดในช่วงเดือนตุลาคม - มีนาคม เพราะนอกจากจะพบเห็นนกจำนวนมากแล้ว พื้นน้ำอันกว้างใหญ่

ไพศาลจะสวยงามตระการตาไปด้วย บัวสาย สีชมพูบานสะพรั่งไปทั่ว ทั้งยังมีวิถีชีวิตชุมชนที่มีการประกอบอาชีพหลากหลาย แต่โดดเด่นในการเป็นหมู่บ้านหัตถกรรมทำเสื่อกระจูดซึ่งเป็นวัสดุพื้นบ้านหลัก จากทะเลน้อย ปัจจุบัน ทะเลน้อย ได้รับเลือกให้เป็นแรมซาร์ไซด์ หรือพื้นที่ชุ่มน้ำของโลก เป็นแห่งแรกของประเทศไทย เพื่อที่จะรักษาระบบนิเวศ โดยรอบให้มีความยั่งยืนและกำลังได้รับการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ มีการควบคุมดูแลการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ทะเลน้อยอย่างระมัดระวังผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

การเดินทางไปทะเลน้อย เดินทางสะดวกทั้งทางรถ ทางเรือ โดยทางเรื่อนั้น สามารถเดินทางจากอำเภอต่าง ๆ ที่อยู่ริมทะเล เช่น อำเภอระโนด อำเภอสะทิงพระ และอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา อำเภอปากพะยูน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง ส่วนทางรถไฟไปลงรถไฟที่สถานีปากคลอง จากนั้นต่อรถยนต์ ไปทะเลน้อยอีก ๘ กิโลเมตร

หมู่เกาะสี่ เกาะห้า อยู่ในทะเลสาบสงขลา-พัทลุง ท้องที่อำเภอปากพะยูน การเดินทางสามารถเดินทางได้จากท่าเรือตำบลลำปำ ระยะทางประมาณ ๒๕ กิโลเมตร หรือท่าเรือ อำเภอปากพะยูน ระยะทางประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๑ ชั่วโมง เกาะแห่งนี้เป็นที่อยู่ของนกนางแอ่นทะเลเป็นจำนวนมากจึงถูกเรียกว่า **เกาะรังนก** และมีการขอสัมปทานเพื่อนำรังนกเหล่านี้ไปจำหน่าย สภาพธรรมชาติของเกาะนี้มีความงดงามมากแห่งหนึ่งของจังหวัดพัทลุง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เคยเสด็จประพาสและทรงจารึกพระปรมาภิไธยย่อไว้ ณ บริเวณหน้าผา และบริเวณนี้ได้ก่อสร้างอนุสาวรีย์พระองค์ท่านประดิษฐานไว้ด้วย การเที่ยวชมเกาะสี่ - เกาะห้า ซึ่งเป็นเขตสัมปทานรังนกของเอกชน หมู่เกาะดังกล่าว มีเกาะกระ มีถ้ำ เจ้าแม่กวนอิม สามารถเดินเที่ยวชมได้ตลอดทั้งเกาะ มีศาลาพ่อกวนคล้าย ต้นโพธิ์เงิน ต้นโพธิ์ทอง มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวมาเลเซียและสิงคโปร์

อุทยานแห่งชาติเขาปู่เขาเย่า ตั้งอยู่ที่บ้านในวัง ตำบลเขาปู่ อยู่ห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ ๓๗ กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางหมายเลข ๔๑ ไปอำเภอควนขนุน แล้วแยกซ้ายเข้าทางหลวงหมายเลข ๔๑๖๔ สู่อำเภอศรีบรรพต เข้าไปประมาณ ๑๗ กิโลเมตร แล้วแยกซ้ายไปอีก ๔ กิโลเมตร ก็ถึงที่ทำการอุทยานฯ ซึ่งมีสภาพเป็นป่าดงดิบชื้น พืชพรรณไม้ที่สำคัญหลุมพอ เคี่ยม ตะเคียนทอง สัตว์ป่าที่สำคัญ แรด สมเสร็จ ลิง นกต่าง ๆ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้นประมาณ ๔๓๓,๗๕๐ ไร่ หรือ ๖๙๔ ตารางกิโลเมตร ในบริเวณอุทยานฯ มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ คือ

ถ้ำมัจฉาปลาวน อยู่ใกล้กับที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยแลดูสวยงามดังหลีบม่าน มีแอ่งน้ำกว้างประมาณ ๔๐๐ ตารางเมตร และมีฝูงปลาวายวนไปมาอยู่ในแอ่ง แอ่งน้ำนี้เกิดจากต้นน้ำซึ่งไหลผ่านทะเลเขาในวัง หน้าถ้ำเป็นผาหินสีนวลและรุ่มรื่นด้วยพรรณไม้นานาชนิด

น้ำตกเหรียญทอง อยู่ห่างจากชุมชนตลาดเขาปู่ ประมาณ ๓ กิโลเมตร ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาบรรพตและเทือกเขานครศรีธรรมราช และได้รับการขนานนามว่า **"น้ำตกร้อยชั้น"** ชั้นที่สวยงามที่สุดคือชั้นที่ ๑๓ ซึ่งมีจุดชมวิวิสามารถมองเห็นทิวทัศน์ทะเลน้อย และเขาปู่ - เขาเย่าได้

จุดชมวิวผาผึ้ง อยู่ห่างจากที่ทำการกลางประมาณ ๒๕๐ เมตร จุดเด่นของผาผึ้ง คือ ในราวประมาณเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน ของทุกปี จะมีผึ้งหลวงมาทำรังนับเป็นร้อยรัง บริเวณหน้าผาและเมื่อถึงฤดูฝนผึ้งเหล่านี้ก็จะทิ้งรังปล่อยให้เป็นรังร้าง ซึ่งจะเป็นเช่นนี้ทุกปี บริเวณจุดชมวิวบนผาผึ้งจะมองเห็นทิวทัศน์ของอุทยานฯ และพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้

คลองหูแร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลท่ามะเดื่อ โดยห่างจากตัวเมืองพัทลุงประมาณ ๓๓ กิโลเมตร ใช้เส้นทางสายเพชรเกษมไปประมาณ ๒๐ กิโลเมตร เลี้ยวซ้ายเข้าถนนสายเขาชัยสน-งะเจ (หมายเลข ๔๐๘๑) และเลี้ยวขวาบริเวณหน้าที่ทำการอำเภอเขาชัยสนไปประมาณ ๕ กิโลเมตร ถึงแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณที่ว่าการอำเภอจะมีรถจักรยานยนต์รับจ้างไว้คอยบริการนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเที่ยวคลองหูแร่อีกด้วย คลองหูแร่

มีสภาพเป็นลำคลองขนาดใหญ่ น้ำใสสะอาด พื้นคลองเป็นทรายและโคลนบริเวณน้ำลึก เหมาะแก่การพักผ่อนหรือเล่นน้ำ มีเฟิงและร้านอาหารไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว

หมู่บ้านหัตถกรรมรูปหนัง ที่ตั้ง หมู่ ๑ ตำบลบางแก้ว ตำบลท่ามะเดื่อ อำเภอบางแก้วเป็นหมู่บ้านซึ่งมีฝีมือทางการแกะหนังใหญ่ และหนังตะลุง ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากหมู่บ้านหัตถกรรมรูปหนังบางแก้ว มีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีความปราณีตงดงามการเดินทางตามเส้นทางจากสามแยกถนนเพชรเกษม ไปทางรถไฟระยะทาง ๙ กิโลเมตร จากทางรถไฟไปอีก ๒๐๐ เมตร ระยะทางจากจังหวัดพัทลุงถึงหมู่บ้านประมาณ ๓๖ กิโลเมตร

น้ำตกโดนแพรทอง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลลำสินธุ์ อำเภอศรีนครินทร์ เดินทางจากตัวเมืองไปตามทางหลวงแผ่นดิน (สายเพชรเกษม) หมายเลขที่ ๔ ประมาณ ๑๘ กิโลเมตร มีทางแยกถนนสายบ้านกงหรา ระยะประมาณ ๙ กิโลเมตร ถึงทางแยกบ้านโดนต่อไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๕ กิโลเมตร ถึงน้ำตกโดนแพรทอง มีทางน้ำไหลเป็นชั้น ๆ ลดหลั่นลงมา

น้ำตกเขาคราม ตั้งอยู่ในหมู่ที่ ๑๐ ตำบลบ้านนา อำเภอศรีนครินทร์ จากตัวเมืองพัทลุง ไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ ประมาณ ๒๕ กิโลเมตร มีทางแยกตามถนนสายต้นไทรประมาณ ๖ กิโลเมตร ถึงบ้านเขาครามและต่อไปยังตัวน้ำตกอีกประมาณ ๓ กิโลเมตร ก็ถึงน้ำตกเขาครามที่สวยงาม

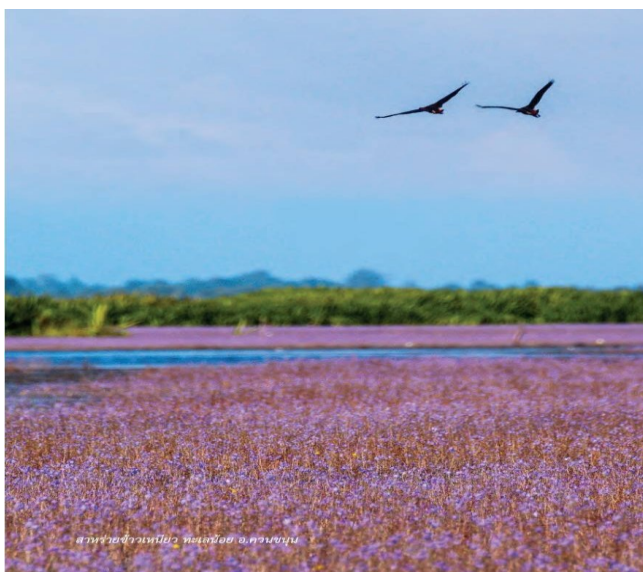
ถ้ำสุ่มมะโน ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านนา อยู่ห่างจากตัวเมืองไปตามถนนสายพัทลุง – ตรัง (ทางหลวงแผ่นดินสายเพชรเกษม) หมายเลข ๔ ประมาณ ๒๑ กิโลเมตร ตัวถ้ำอยู่ห่างจากถนนประมาณ ๕๐๐ เมตร เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยและมีห้องโถงกว้างขวางใหญ่โต และร่มเย็นสวยงามวิจิตรตระการตาตามธรรมชาติ ถ้ำมีสองชั้นคือ ชั้นแรกเสมอกับพื้นราบและชั้นใต้ดิน ภายในถ้ำยังมีพระพุทธรูปปางต่าง ๆ หลายองค์ ปัจจุบันถ้ำสุ่มมะโนนอกจากจะมีความสงบสวยงามตามธรรมชาติแล้ว ยังเป็นสถานที่ที่วิปัสสนาที่มีชื่อเสียงโด่งดังในกลุ่มของผู้ที่แสวงหาธรรมะด้วย

ถ้ำพุทธโคดม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลบ้านนา เส้นทางเดียวกับน้ำตกเขาคราม แต่ห่างจากทางหลวงแผ่นดิน (สายเพชรเกษม) หมายเลข ๔ ระยะทาง ๓ กิโลเมตร

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด อยู่ที่ตำบลบ้านนา ห่างจากตัวเมืองพัทลุงไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๔ เป็นระยะทาง ๒๗ กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ ๑๖๗ ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดตรัง สงขลา สตูล ภูเก็ต เป็นเทือกเขายาว เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร และพรรณไม้มีค่าอีกมากมาย

ทะเลน้อย

สวนสายบัวทะเลน้อย อ.ตรังขนบ

แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน

ตลาดใต้โหนด ตลาดพื้นบ้านสุดฮิปของจังหวัดพัทลุง ที่สามารถเที่ยวได้ทุกวัย ได้ทั้งเสพงานศิลป์ ท้องโลกแห่งตัวหนังสือ จิบกาแฟรสเข้มข้น ชิมอาหารพื้นเมืองหลากหลายพร้อมทั้งเลือกซื้อสินค้าแฮนด์เมดของคนท้องถิ่น “ตลาดใต้โหนด” หรือที่คนใต้เรียกกันว่า “ตลาดใต้โหนด” ตั้งอยู่ที่บ้านจันนา ตำบลคอนทราย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง เป็นตลาดนัดพื้นบ้านสีเขียวสุดเก๋ไก๋ที่สร้างรายได้ให้กับชุมชนแห่งนี้มากกว่า ๔ ปีแล้ว ไม่ใช่แค่เพียงตัวเลขทางการค้าเท่านั้น แต่ยังสร้างความสุขและมิตรภาพให้กลับคืนสู่ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน เปิดบริการทุกวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๐๐-๑๖.๐๐ น.

ตลาดชุมชนสวนไม้ขี้เฒ่า พื้นที่พัก กิน เรียน เล่น แห่งใหม่ของจังหวัดพัทลุง พร้อมกับตลาดนัดกรีนร่วมสมัยของชุมชนผู้ผลิตรุ่นใหม่หัวใจสีเขียว และกิจกรรมเรียนรู้สุดสร้างสรรค์เที่ยวได้ทุกเพศทุกวัยและทั้งครอบครัว ตลาดชุมชนสวนไม้ขี้เฒ่าตั้งอยู่ภายในสวนไม้ขี้เฒ่า อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง ไม่ไกลจากโรงพยาบาลกวนขนุน เป็นอีกหนึ่งพื้นที่คุณภาพของจังหวัดพัทลุง ที่จะมาสร้างความสุขให้กันทั้งชุมชนและผู้มาเยือน เดินทางมาเที่ยวง่ายสามารถมานั่งปิกนิกได้ตลอดทั้งวัน เปิดบริการทุกวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลา ๐๙.๐๐-๐๘.๐๐ น.

ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดพัทลุง ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๒ โดยเฉลี่ยสาขาการเกษตร การป่าไม้ และการประมง มีสัดส่วนที่สูงสุดร้อยละ ๓๑.๓๑ ของสัดส่วนเฉลี่ยทั้ง ๑๙ สาขา การผลิตและการบริการรองลงมาได้แก่ สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ และจักรยานยนต์ สาขาการอุตสาหกรรม มีสัดส่วนร้อยละ ๑๓.๐๒ และ ๙.๑๖ ตามลำดับ ในปี ๒๕๖๒ จังหวัดพัทลุงมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปีทั้งสิ้น ๓๗,๒๔๗ ล้านบาท สูงขึ้นจากปี ๒๕๖๑ จำนวน ๑,๒๙๒ ล้านบาท เป็นลำดับที่ ๑๒ ของภาค และลำดับที่ ๖๐ ของประเทศ รายได้ส่วนใหญ่ของจังหวัดพัทลุงมาจากผลผลิตด้านการเกษตร โดยเฉพาะยางพารา ข้าว ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ ผัก และปศุสัตว์ รวมทั้งประมง ทั้งนี้ เพราะศักยภาพโดยรวมเหมาะสมแก่การทำเกษตร ทิศตะวันออกเป็นเอกเขบรรทัด แหล่งต้นน้ำลำธาร (พื้นที่ลาดเองไม่มาก) และทิศตะวันออกของจังหวัดจรดทะเลสาบสงขลา จะเป็นที่ราบลุ่ม

การจัดเก็บภาษี จากเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ตั้งแต่ปลายปีพ.ศ. ๒๕๖๒ - ปัจจุบัน จังหวัดพัทลุงได้ดำเนินการตามมาตรการและแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขหรือศูนย์บริการสาธารณสุขโคโรนา -๑๙ (ศคบ.) กำหนดโดยเคร่งครัด ส่งผลให้ผู้ประกอบการไม่สามารถดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างปกติ แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้ออกมาตรการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นกำลังซื้อของผู้บริโภคและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) อาทิเช่น โครงการเราเที่ยวด้วยกัน โครงการคนละครึ่ง โครงการเราชนะ โครงการ ม.๓๓ เรารักกัน โครงการเพิ่มวงเงินให้ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ เป็นต้น ประกอบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จังหวัดพัทลุงได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.๒๕๖๓ มีการเบิกจ่ายงบประมาณตามโครงการ/กิจกรรมของจังหวัดอย่างต่อเนื่อง และกรมสรรพากรได้ออกมาตรการช่วยเหลือประชาชนและผู้ประกอบการ เพื่อให้มีสภาพคล่องเพิ่มขึ้นและนานขึ้น ทำให้การจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่พัทลุง ในช่วง ๒ ไตรมาสแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จัดเก็บได้สูงกว่าในช่วงเดียวกันของปีก่อน

การเงินการคลัง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๒-๓๐ กันยายน ๒๕๖๓) มีรายได้นำส่งสำนักงานคลังจังหวัดพัทลุง จำนวน ๗๗๗.๕๓๓ ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ จำนวน ๕๗.๓๐๓ ล้านบาท ลดลงร้อยละ ๖.๘๖ และมีการเบิกจ่ายงบประมาณผ่านสำนักงานคลังจังหวัดพัทลุง จำนวน ๔,๙๓๕.๘๗๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔๔๖.๖๐๑ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๙.๙๕

ด้านการเกษตร

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จังหวัดพัทลุงมีพื้นที่ถือครองเพื่อทำการเกษตร ๑,๔๙๕,๙๗๖.๐๐ ไร่ หรือร้อยละ ๖๙.๙๐ ของพื้นที่ทั้งหมด แยกเป็นยางพาราปลูกมากที่สุด พื้นที่ปลูกจำนวน ๙๙๓,๔๕๕ ไร่ รองลงมาปลูกข้าว พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๕๐,๐๔๑.๘๒ ไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่ พืชผัก พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๖๐,๒๒๑ ไร่ และพื้นที่อื่น ๆ เช่น บ่อปลา บ่อกุ้ง พุงหญ้าเลี้ยงสัตว์ คอกปศุสัตว์ และพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ จำนวน ๑๙๒,๒๕๙ ไร่

ด้านอุตสาหกรรม

การประกอบการด้านอุตสาหกรรมในจังหวัดพัทลุงส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดกลางและโรงงานขนาดใหญ่มีเพียง ๘ โรง ณ วันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๔ จังหวัดพัทลุงมีโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด ๓๐๙ โรง เงินลงทุนรวม ๖,๘๗๔.๕๙ ล้านบาท มีจำนวนคนงาน ๔,๑๐๕ คน

ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น (OTOP)

โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ เป็นโครงการกระตุ้นธุรกิจประกอบการท้องถิ่น มีเป้าหมายเพื่อสนับสนุนผลิตภัณฑ์ที่มีลักษณะเฉพาะ ผลิตและจำหน่ายในท้องถิ่นแต่ละตำบล สร้างความเจริญแก่ชุมชนให้สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น ให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น และสามารถจำหน่ายในตลอดทั้งภายในและต่างประเทศได้

ข้อมูลการลงทะเบียน OTOF ของจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๓ มีผู้ผลิตผู้ประกอบการ จำนวน ๑,๐๖๘ ราย มีผลิตภัณฑ์ OTOF จำนวน ๒,๗๖๙ ผลิตภัณฑ์ การคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย เป็นนโยบายของคณะกรรมการอำนวยการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์แห่งชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดระดับผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จังหวัดพัทลุงมีผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการคัดสรรสุดยอดหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งสิ้น ๒๖๐ รายการ มีหมู่บ้าน OTOF นวัตกรรม ๕๒ หมู่บ้าน มีหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOF จำนวน ๘ หมู่บ้าน

ด้านการศึกษา

จังหวัดพัทลุงมีสถานศึกษาทั้งหมด ๔๕๓ แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๒๕๗ แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ๓๙ แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา ๗ แห่ง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดพัทลุง ๘๓ แห่ง มีห้องสมุดประจำอำเภอ ๑๑ แห่ง ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ ๑ แห่ง สังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ๑ แห่ง สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ๒๐๒ แห่ง สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๑ แห่ง และสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ๑ แห่ง

ด้านประเพณีวัฒนธรรม

ประชาชนในพื้นที่จังหวัดพัทลุงมีชีวิตความเป็นอยู่ตามกรอบจารีตประเพณีและปฏิบัติตามแนวทางที่ศาสนากำหนด ประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นถูกถ่ายทอดโดยกิจกรรมทางศาสนาที่ประชาชนนับถือ โดยเป็นการถ่ายทอดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษสู่คนรุ่นหลัง จึงทำให้ประเพณีและวัฒนธรรมของพี่น้องชาวพัทลุงมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ

ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น ประเพณีแข่งโพน-ลากพระ ประเพณีทำบุญเดือนสิบ งานวันอนุรักษ์มรดกไทย งานวันสงกรานต์

๑.๒ การศาสนา

ด้านการปกครองคณะสงฆ์

ข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา

ข้อมูลพระราชาคณะ

พระเทพวิริยาภรณ์

ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๘ เจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์ พระอารามหลวง

พระเทพปริยัติคุณ

ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๘ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดคูหาสวรรค์ พระอารามหลวง

พระศรีปัญญาจารย์

ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง เจ้าอาวาสวัดอินทราวาส

พระศรีธรรมประสาธน์

เจ้าคณะจังหวัดพัทลุง (ธรรมยุต) เจ้าอาวาสวัดจรรย์ราม

โครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดพัทลุง

โครงสร้างพระสังฆาธิการระดับจังหวัด/อำเภอ

คณะสงฆ์สังกัตมหานิกาย

พระครูปลัดวรธรรมวัฒน์
รองเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง
(รก.เจ้าคณะจังหวัดพัทลุง)

พระครูปลัดวรธรรมวัฒน์
รองเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง

พระครูวิจิตรธรรมวิทักษ์
รองเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง

พระมหาเชยศักดิ์ สุนทรธมโม
เจ้าคณะอำเภอควนขนุน

พระครูกาแก้ว
เจ้าคณะอำเภอเมืองพัทลุง

พระมหาบุญฤกษ์ สุตปัญโญ
เจ้าคณะอำเภอป่าพะยอม

พระครูขันตยาภิวัฒน์
เจ้าคณะอำเภอปากพะยูน

พระครูขันติธรรมานันท์
เจ้าคณะอำเภอบางแก้ว

พระครูอุดมสุวรรณสถิต
เจ้าคณะอำเภอเขาชัยสน

พระครูสุนทรกิจจานุโยค
เจ้าคณะอำเภอตะโหมด

พระครูวิจิตรคณานุกุล
เจ้าคณะอำเภอกงหรา

พระครูสุธรรมวัฒน์
เจ้าคณะอำเภอศรีบรรพต

พระครูสุตธรรมาภิรักษ์
เจ้าคณะอำเภอศรีนครินทร์

พระมหาสมบัติ ทมมโชโต
เจ้าคณะอำเภอป่าบอน

พระครูศาสนกิจจาทร
รองเจ้าคณะอำเภอควนขนุน

พระครูกาแก้ว
รองเจ้าคณะอำเภอเมืองพัทลุงรูปที่ ๑

พระครูปรีชัฒม์พาวาทร
รองเจ้าคณะอำเภอเมืองพัทลุงรูปที่ ๒

โครงสร้างพระสังฆาธิการระดับจังหวัด/อำเภอ

คณะสงฆ์สังกัตธรรมยุต

พระศรีธรรมประสาธน์
เจ้าคณะจังหวัดพัทลุง (ธรรมยุต)

พระครูอุดมปัญญาคุณ
เจ้าคณะอำเภอเมืองพัทลุง-ควนขนุน (ธ)

พระครูสุภัทรศาสนกร
เจ้าคณะอำเภอบางแก้ว (ธ)

พระครูสังฆรักษ์สาวิทย์ อธิโชโต
เจ้าคณะอำเภอเขาชัยสน-ปากพะยูน (ธ)

รายนามพระสังฆาธิการของคณะสงฆ์จังหวัดพัทลุง สังกัดมหานิกาย

❖ ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค ๑๘

๑. พระเทพวิริยาภรณ์ วัดคูหาสวรรค์ พระอารามหลวง
๒. พระเทพปริยัติคุณ วัดคูหาสวรรค์ พระอารามหลวง

❖ ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัด

๑. พระศรีปัญญาจารย์ วัดอินทราวาส อ.เมืองพัทลุง

❖ เจ้าคณะจังหวัด/รองเจ้าคณะจังหวัด/เจ้าคณะอำเภอ/รองเจ้าคณะอำเภอ

๑. รก.เจ้าคณะจังหวัดพัทลุง : พระครูปลัดวรธรรมวัฒน์ วัดคูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง
๒. รองเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง : พระครูปลัดวรธรรมวัฒน์ วัดคูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง
๓. รองเจ้าคณะจังหวัดพัทลุง : พระครูวิจิตรธรรมวิภาช วัดจินตาวาส อ.เมืองพัทลุง
๔. เจ้าคณะอำเภอเมืองพัทลุง : พระครูกาแก้ว วัดโคกชะงาย อ.เมืองพัทลุง
๕. เจ้าคณะอำเภอกวนขนุน : พระมหาเชยศักดิ์ สุนทรธมโม วัดสุนทรवास อ.กวนขนุน
๖. เจ้าคณะอำเภอกงหรา : พระครูวิจิตรคณานุกูล วัดหัวหมอน อ.เมืองพัทลุง
๗. เจ้าคณะอำเภอป่าพะยอม : พระมหาบุญฤกษ์ ฐิตปัญญาญ วัดเขาโพรงเพลง อ.กวนขนุน
๘. เจ้าคณะอำเภอศรีบรรพต : พระครูสุธรรมวัฒน์ วัดพิกุลทอง อ.กวนขนุน
๙. เจ้าคณะอำเภอตะโหมด : พระครูสุนทรกิจจานุโยค วัดตะโหมด อ.ตะโหมด
๑๐. เจ้าคณะอำเภอบางแก้ว : พระครูขันติธรรมานันท์ วัดห้วยเนียง อ.บางแก้ว
๑๑. เจ้าคณะอำเภอปากพะยูน : พระครูขันตยาภิวัฒน์ วัดดอนประดู่ อ.ปากพะยูน
๑๒. เจ้าคณะอำเภอเขาชัยสน : พระครูอุดมสุวรรณสถิต วัดสุวรรณประดิษฐาราม อ.เขาชัยสน
๑๓. เจ้าคณะอำเภอศรีนครินทร์ : พระครูสุตธรรมมาภิรักษ์ วัดลำกะ อ.ศรีนครินทร์
๑๔. เจ้าคณะอำเภอป่าบอน : พระมหาสมบัติ ธมฺมโชโต วัดหลักสิบ อ.ป่าบอน
๑๕. รองเจ้าคณะอำเภอเมืองพัทลุง รูปที่ ๑ : พระครูกาแก้ว วัดโคกชะงาย อ.เมืองพัทลุง
๑๖. รองเจ้าคณะอำเภอเมืองพัทลุง รูปที่ ๒ : พระครูปริยัติอัมพวาทร วัดอัมพวนาราม อ.เมืองพัทลุง
๑๗. รองเจ้าคณะอำเภอกวนขนุน : พระครูศาสนกิจจาทร วัดลานแหง อ.กวนขนุน

❖ เจ้าคณะตำบล

อำเภอเมืองพัทลุง

๑. เจ้าคณะตำบลท่าแค : พระครูสิรินทิสาร วัดท่าแค ต.ท่ามิหรำ
๒. เจ้าคณะตำบลควนมะพร้าว : พระครูภักวีรภรณ์ วัดบ้านสวน ต.ควนมะพร้าว
๓. เจ้าคณะตำบลนาโหนด : พระครูอุดมสังฆคุณ วัดศาลาไม้ไผ่ ต.ท่าแค

๔. เจ้าคณะตำบลท่ามิหรำ : พระครูพิสิฐพัฒนคุณ วัดอภัยาราม ต.ท่าแค
๕. เจ้าคณะตำบลชัยบุรี : พระครูพิสิฐวรรัช วัดเขา ต.ชัยบุรี
๖. เจ้าคณะตำบลตำนาน : พระครูสุนศาสนาทรร วัดทุ่งลาน ต.ตำนาน
๗. เจ้าคณะตำบลลำปำ เขต ๑ : พระครูนิยมวิหารธรรม วัดวิหารเบิก ต.ลำปำ
๘. เจ้าคณะตำบลลำปำ เขต ๒ : พระมหาชัยวัฒน์ จตตมโล วัดป่าลีโลยก์ ต.ลำปำ
๙. เจ้าคณะตำบลคูหาสวรรค์ : พระครูศรีกันตศีลาลังการ วัดนิโครธาราม ต.คูหาสวรรค์
๑๐. เจ้าคณะตำบลปรางหมู่ : พระครูศรีรัตนชัย วัดปรางค์ชัย ต.ปรางหมู่
๑๑. เจ้าคณะตำบลพญาขัน : พระมหาสมชาย อินทสุวณโณ วัดเขาแดงตะวันออก ต.พญาขัน

อำเภอองครักษ์

๑. เจ้าคณะตำบลองครักษ์ : พระครูสุตธรรมวิรัช วัดพังกิง ต.สมหวัง

อำเภอเขาชัยสน

๑. เจ้าคณะตำบลเขาชัยสน : พระครูชยานุกิจโกศล วัดโคกพญา ต.เขาชัยสน
๒. รก.เจ้าคณะตำบลห่านโพธิ์ : พระใบฎีกาชัยวุฒิ ชัยวุฒโต วัดห้วยแดน ต.เขาชัยสน
๓. เจ้าคณะตำบลควนขนุน : พระมหานพสิน เขมธมโม วัดบรรพตพินิต ต.เขาชัยสน
๔. เจ้าคณะตำบลจองถนน : พระสมุห์สดใส อินทรวีโส วัดพระบรมธาตุเจดีย์เขียนบางแก้ว ต.จองถนน

อำเภอควนขนุน

๑. เจ้าคณะตำบลทะเลน้อย : พระครูกาชาต วัดประดู่หอม ต.ทะเลน้อย
๒. เจ้าคณะตำบลพนมวังค์ : พระครูสุวรรณวิชาธร วัดสุวรรณวิชัย ต.ควนขนุน
๓. เจ้าคณะตำบลชะมวง : พระครูวิจิตรกิจจาภรณ์ วัดโคกโดน ต.โดนดด้วน
๔. เจ้าคณะตำบลนาขยาด : พระมหาศักดิ์ศรี สิริธมโม วัดดอนศาลา ต.มะกอกเหนือ
๕. เจ้าคณะตำบลมะกอกเหนือ : พระครูโสภณกิตยาทร วัดภูเขาทอง ต.มะกอกเหนือ
๖. เจ้าคณะตำบลปันแต : พระครูปลัดประสิทธิ์ ปสฺมฺโญ วัดทะเลน้อย ต.ทะเลน้อย
๗. เจ้าคณะตำบลแพรกหา : พระครูวิสุทธิ์ปรียัติคุณ วัดควนแพรกหา ต.แพรกหา

อำเภอตะโหมด

๑. เจ้าคณะตำบลตะโหมด : พระครูประยุตธรรมธัช วัดตะโหมด ต.ตะโหมด

อำเภอบางแก้ว

๑. เจ้าคณะตำบลนาปะขอ : พระครูนิวิฐสุวรรณการ วัดช่างทอง ต.นาปะขอ
๒. เจ้าคณะตำบลท่ามะเตี๋ย : พระครูรังสีธรรมโสภิต วัดลอน ต.โคกสัก

อำเภอปากพะยูน

๑. เจ้าคณะตำบลเกาะนางคำ : พระครูสุวัฒน์ปิยคุณ วัดสุภาภิคาราม ต.เกาะนางคำ
๒. เจ้าคณะตำบลปากพะยูน : พระครูประโชติสิริธรรม วัดหัวควนตก ต.ดอนประดิษฐ์
๓. เจ้าคณะตำบลดอนประดิษฐ์ : พระครูประภัสร์ธรรมวาที วัดหัวเตย ต.ดอนทราย
๔. เจ้าคณะตำบลคอนหารเทา : พระครูอดุลธรรมโชติ วัดห้วยเรือ ต.หารเทา
๕. เจ้าคณะตำบลฝาละมี : พระครูสถิตนรธรรม วัดควนนางพิมพ์ ต.ฝาละมี

อำเภอป่าบอน

๑. เจ้าคณะตำบลโคกทราย : พระครูรัตนศีลคุณ วัดควนแสง ต.โคกทราย
๒. เจ้าคณะตำบลป่าบอน : พระมหารัตนพร ที่ชาญโก วัดห้วยทราย ต.ป่าบอน
๓. เจ้าคณะตำบลหนองธง : พระมหาธรรมากร จันทวนโณ วัดหนองนก ต.หนองธง

อำเภอป่าพะยอม

๑. เจ้าคณะตำบลป่าพะยอม : พระครูสุตกิจจาทร วัดลานข่อย ต.ลานข่อย

อำเภอศรีนครินทร์

๑. เจ้าคณะตำบลบ้านนา : พระครูสุธรรมวัตร วัดทุ่งยาว ต.ชุมพล
๒. เจ้าคณะตำบลลำสินธุ์ : พระปลัดสำเร็จ ฐิตญาโณ วัดปทุมฉนวนวาส ต.บ้านนา

อำเภอศรีบรรพต

๑. เจ้าคณะตำบลศรีบรรพต : พระครูบรรพตบุญญากร วัดถ้ำ ต.เขาปู่

สังกัดธรรมยุต

❖ เจ้าคณะจังหวัด/เจ้าคณะอำเภอ

๑. เจ้าคณะจังหวัดพัทลุง (ธ) : พระศรีธรรมประสาธน์ วัดจรมาราม อ.เขาชัยสน
๒. เจ้าคณะอำเภอเมือง-ควนขนุน (ธ) : พระครูอุดมปัญญาคุณ วัดควนพนางตุง อ.ควนขนุน
๓. เจ้าคณะอำเภอบางแก้ว (ธ) : พระครูสุภัททศาสนกร วัดปิ่นนาราม อ.บางแก้ว
๔. เจ้าคณะอำเภอเขาชัยสน – ปากพะยูน (ธ) : พระครูสังฆรักษ์สาวิทย์ อธิโชโต วัดท่ามะเตี้อ อ.บางแก้ว

อำเภอเมืองพัทลุง

๑. เจ้าคณะตำบลคูหาสวรรค์(ธ) : พระครูพิศาลธรรมภักษ์ วัดภูผาภิมุข ต.คูหาสวรรค์

อำเภอเขาชัยสน

๑. เจ้าคณะตำบลเขาชัยสน (ธ) : พระปลัดพงษ์ศักดิ์ อีรวีโส วัดหัวเขาชัยสน ต.เขาชัยสน

อำเภอปากพะยูน

๑. เจ้าคณะตำบลท่ามะเตี๋อ (ธ) : พระครูมงคลวัฒน์ วัดบางแก้วผดุงธรรม ต.ท่ามะเตี๋อ

จำนวนพระภิกษุ สามเณร ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๑๘ หนใต้
ประจำปี ๒๕๖๕

จำนวนพระภิกษุ
๖,๒๙๑ รูป

จำนวนสามเณร
๔๑๒ รูป

จำนวนพระภิกษุ สามเณร ในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดพัทลุง
ประจำปี ๒๕๖๕

จำนวนพระภิกษุ
๑,๖๗๗ รูป

จำนวนสามเณร
๓๔ รูป

ที่มาของข้อมูล : บัญชีสำรวจศาสนบุคคลในเขตคณะสงฆ์หนใต้ ในพรรษา ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๕

ข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา : ด้านศาสนสถาน

วัดในปกครองคณะสงฆ์จังหวัดพัทลุง จำแนกตามสังกัด

ที่	อำเภอ	สังกัดมหานิกาย	สังกัดธรรมยุต	รวม
๑	เมืองพัทลุง	๖๔	๕	๖๙
๒	ควนขนุน	๔๒	๑	๔๓
๓	ปากพะยูน	๒๖	๔	๓๐
๔	เขาชัยสน	๒๘	๓	๓๑
๕	ป่าบอน	๒๐	๐	๒๐
๖	บางแก้ว	๑๐	๕	๑๕
๗	ศรีนครินทร์	๑๒	๐	๑๒
๘	ป่าพะยอม	๑๑	๐	๑๑
๙	กงหรา	๘	๐	๘
๑๐	ตะโหมด	๖	๐	๖
๑๑	ศรีบรรพต	๗	๐	๗
	รวม	๒๓๔	๑๘	๒๕๒

❖ วัดราษฎร์ จำนวน ๒๔๘ วัด และพระอารามหลวง จำนวน ๑ วัด

อุทยานการศึกษาในวัด วัดพัฒนาตัวอย่างและวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น

❖ อุทยานการศึกษาในวัด จำนวน ๓ วัด

๑. วัดควนพนางตุง อำเภอควนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๐)
๒. วัดหัวเตย อำเภอปากพะยูน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๑)
๓. วัดเขาแดงตะวันออก อำเภอเมืองพัทลุง (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๓)

❖ วัดพัฒนาตัวอย่าง จำนวน ๑๒ วัด

๑. วัดประดู่หอม อำเภอเมืองพัทลุง (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๕)
๒. วัดวัดป่าลิไลยก์ อำเภอเมืองพัทลุง (เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๐)
๓. วัดบ้านสวน อำเภอควนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๐)
๔. วัดพิกุลทอง อำเภอควนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๑)
๕. วัดหารเทา อำเภอปากพะยูน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๕-๒๕๑๘)
๖. วัดนาปะขอ อำเภอบางแก้ว (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๔)
๗. วัดอุดมวาราราม อำเภอเขาชัยสน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๔)
๘. วัดโพธิญาณวาราราม อำเภอเขาชัยสน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๓)
๙. วัดพระบรมธาตุเจดีย์เขียนบางแก้ว อำเภอเขาชัยสน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๓)
๑๐. วัดสมหวัง อำเภอกงหรา (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๓)
๑๑. วัดถ้ำ อำเภอศรีบรรพต (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๘)
๑๒. วัดหัวเตย อำเภอปากพะยูน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๓)
๑๓. วัดควนพนางตุง อำเภอควนขนุน (เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๔)

❖ วัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น จำนวน ๑๒ วัด

๑. วัดคูหาสวรรค์ พระอารามหลวง อำเภอเมืองพัทลุง (เมื่อ พ.ศ.๒๕๑๖-๒๕๓๕)
๒. วัดภูผาภิมุข อำเภอเมืองพัทลุง (เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๗)
๓. วัดทุ่งลาน อำเภอเมืองพัทลุง (เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๑)
๔. วัดสุวรรณวิชัย อำเภอกวนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๔๐)
๕. วัดลานแซะ อำเภอกวนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๖)
๖. วัดป่าตอ อำเภอกวนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๕๑)
๗. วัดสุนทรवास อำเภอกวนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๑)
๘. วัดดอนศาลา อำเภอกวนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๐)
๙. วัดรัตนวราราม อำเภอบางแก้ว (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๑)
๑๐. วัดตะโหมด อำเภอตะโหมด (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๐)
๑๑. วัดท่าลาด อำเภอเขาชัยสน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๓๙)
๑๒. วัดบ้านสวน อำเภอกวนขนุน (เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๓)

โครงการสวนสมุนไพรมะในวัด

❖ วัดที่เข้าร่วมโครงการสวนสมุนไพรมะในวัด จำนวน ๕ วัด

๑. วัดพังดาน ตำบลนาขยาด อำเภอกวนขนุน
๒. วัดเขาโพรกเพลง ตำบลนาขยาด อำเภอกวนขนุน
๓. วัดเขาแดงตะวันออก ตำบลพญาขัน อำเภอเมืองพัทลุง
๔. วัดควนแพรกหา ตำบลแพรกหา อำเภอกวนขนุน
๕. วัดป่าลิไลยก์ ตำบลลำป่า อำเภอเมืองพัทลุง

ศาสนสมบัติกลาง/วัดร้าง

รายการ	วัด	แปลง	ไร่	งาน	วา
วัดร้างที่ขึ้นทะเบียน	๕๑	๕๗	๔๐๙	๒	๓๕.๙๐
เอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็นโฉนดที่ดิน	๓๗	๔๐	๒๙๓	๓	๘๙.๙๐
เอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็น นส.๓,นส.๓ ก	๗	๙	๗๐	๒	๒๑
เอกสารสิทธิ์ที่ดินเป็น สค.๑	๖	๖	๓๑	๓	๕.๐
ยังไม่ออกเอกสารสิทธิ์ที่ดิน/อยู่ระหว่าง ดำเนินการ	๒	๒	๑๓	๑	๒๐
ดำเนินการจัดประโยชน์	๓๙	๔๔	๓๑๖	๐	๑๙.๐๒

ข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา : ด้านศาสนศึกษา

ข้อมูลสำนักเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม-บาลี

มีจำนวน ๒ สำนักเรียน

๑. สำนักเรียนคณะจังหวัดมahanikay
๒. สำนักเรียนคณะจังหวัดธรรมยุต

ข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี

มีจำนวน ๑ โรงเรียน

๑. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี ประจำจังหวัด (วัดคูหาสวรรค์)

ข้อมูลพระปริยัตินิเทศก์

มีจำนวน ๔ อัตรา

ที่	ชื่อ-ฉายา	วิทยฐานะ			วัด	อำเภอ	ปีที่แต่งตั้ง
		น.ธ.	ป.ธ.	สามัญญ			
๑	พระครูกาแก้ว	เอก	๕	M.A.	โคกชะงาย	เมืองพัทลุง	๒๕๖๑
๒	พระมหาปรีชา ภูริภทฺโท	เอก	๔	-	คูหาสวรรค์	เมืองพัทลุง	๒๕๖๑
๓	พระศรีธรรมประสาธน์	เอก	๗	ร.บ.	จรณาราม	เขาชัยสน	๒๕๖๑
๔	พระครูปริยัติอัมพวาทร	เอก	๕	พธ.ม.	อัมพวนาราม	เมืองพัทลุง	๒๕๖๓

ข้อมูลครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี

ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม มีจำนวน ๑๖ อัตรา และครูสอนพระปริยัติธรรม
แผนกบาลี มีจำนวน ๕ อัตรา

ที่	ครูแผนกธรรม (ชื่อ-ฉายา)	วิทยฐานะ		วัด	อำเภอ	อบรม เมื่อ
		น.ธ.	ป.ธ.			
๑	พระครูอาคมสิทธิเวช	เอก	-	ชั้นประชาสรรค์	ศรีนครินทร์	๒๕๕๑
๒	พระครูปัญญารัตนาธาร	เอก	-	ควนปริง	ควนขนุน	๒๕๕๑
๓	พระมหาจเร ปญญารโ	เอก	๔	คูหาสวรรค์	เมืองพัทลุง	๒๕๕๔
๔	พระมหาสราวุฒิ สราวุฒโฒ	เอก	๔	คูหาสวรรค์	เมืองพัทลุง	๒๕๖๑
๕	พระครูสมุห์จिरายุทธ จิรายุโท	เอก	-	ควนแร่	เมืองพัทลุง	๒๕๕๒
๖	พระปลัดบุญเชิด อาทโร	เอก	-	ตะโหมด	ตะโหมด	๒๕๕๙
๗	พระครูสมุห์ประเทือง ฐานิสโร	เอก	-	ตำนาน	เมืองพัทลุง	๒๕๕๗
๘	พระครูปลัดประสิทธิ์ ปสฺมฺฐู	เอก	๓	ทะเลน้อย	ควนขนุน	๒๕๕๑
๙	พระครูศรีรัตนชัย	เอก	๖	ปรางค์ชัย	เมืองพัทลุง	๒๕๕๘
๑๐	พระปลัดสำเร็จ ฐิตญาโณ	เอก	-	ปุณณवास	ศรีนครินทร์	๒๕๕๘
๑๑	พระครูสุธรรมวัฒน์	เอก	-	พิกุลทอง	ควนขนุน	๒๕๕๑
๑๒	พระครูพิพัฒน์กิตติคุณ	เอก	๑-๒	ควนปริง	ควนขนุน	๒๕๕๑

ข้อมูลครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี

ที่	ครูแผนกธรรม (ชื่อ-ฉายา)	วิทยฐานะ		วัด	อำเภอ	อบรม เมื่อ
		น.ธ.	ป.ธ.			
๑๓	พระปลัดทวีศักดิ์ ชุติมนุโต	เอก	-	ห้วยเนียง	บางแก้ว	๒๕๕๘
๑๔	พระครูประภักดิ์ธรรมวาที	เอก	-	ห้วยเตย	ปากพะยูน	๒๕๕๑
๑๕	พระครูพิสิฐพัฒนคุณ	เอก	-	อภยาราม	เมืองพัทลุง	๒๕๕๑
๑๖	พระครูพิศาลธรรมภักษ์	เอก	-	ภูผาภิมุข (ธ)	เมืองพัทลุง	๒๕๕๑

ที่	ครูแผนกบาลี (ชื่อ-ฉายา)	วิทยฐานะ		วัด	อำเภอ	อบรม เมื่อ
		น.ธ.	ป.ธ.			
๑	พระมหาพงษ์พันธ์ วิสพนฺโธ	เอก	๖	คูหาสวรรค์	เมืองพัทลุง	๒๕๓๘
๒	พระมหาสุวรรณ อธิวิโร	เอก	๗	คูหาสวรรค์	เมืองพัทลุง	๒๕๔๓
๓	พระมหาศักดิ์ศรี สิริธมฺโม	เอก	๕	ดอนศาลา	ควนขนุน	๒๕๕๓
๔	พระครูสุตธรรมาภิรักษ์	เอก	๔	ลำกะ	ศรีนครินทร์	๒๕๔๒
๕	พระมหาจิรวุฒน์ อภิวัตฺตโน	เอก	๗,พธ.บ.	ชายคลอง	เมืองพัทลุง	๒๕๖๑

ข้อมูลพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา : ด้านการเผยแผ่

ข้อมูลพระจริยานิเทศก์

มีจำนวน ๒ รูป :

๑. พระครูกวีวรารณ วัดบ้านสวน อ.เมืองพัทลุง
๒. พระครูปลัดวธรรมวัฒน์ วัดคูหาสวรรค์ อ.เมืองพัทลุง

ข้อมูลพระบัณฑิตเผยแผ่

มีจำนวน ๓ รูป

๑. พระครูสุตธรรมาภิรักษ์ วัดลำกะ อ.ศรีนครินทร์
๒. พระครูโสภณกิตยาทร วัดภูเขาทอง อ.ควนขนุน
๓. พระครูสุตธรรมวิรัช วัดพังกึ่ง อ.กงหรา

ข้อมูลพระธรรมทูต

มีจำนวน ๖๘ รูป :

พระธรรมทูต ฝ่ายบริหารของศูนย์งานพระธรรมทูต สายที่ ๙ จังหวัดพัทลุง มีจำนวน ๓ รูป

ที่	ชื่อ-ฉายา	วิทยฐานะ		วัด	ตำแหน่งทางปกครอง
		น.ธ.	ป.ธ.		
๑	พระศรีธรรมประสาธน์	เอก	๗	จรณาราม	จจ.พัทลุง(๕)
๒	พระครูสิริธรรมานุกุต	เอก	๔	หัวหมอน	ผจร.วัดหัวหมอน
๓	พระมหาภาไชค สุวฑฒโน	เอก	๓	อัมพวนาราม	-

พระธรรมทูต ฝ่ายบริหารของหน่วยกำกับงานพระธรรมทูต สายที่ ๙ จังหวัดพัทลุง
มีจำนวน ๑๔ รูป

ที่	ชื่อ-ฉายา	วิทยฐานะ		วัด	ตำแหน่ง
		น.ธ.	ป.ธ.		
๑	พระครูวิจิตรธรรมวิรัช	เอก	-	จินตาวาส	หน.อ.เมืองพัทลุง
๒	พระครูสุตธรรมาภีรักษ์	เอก	๔	ลำกะ	หน.อ.ศรีนครินทร์
๓	พระมหาเชยศักดิ์ สุนทรธมโม	เอก	๗	สุนทราวาส	หน.อ.ควนขนุน
๔	พระครูอุดมปัญญาคุณ	เอก	-	ควนพนางตุง	รหน.อ.ควนขนุน
๕	พระครูอุดมสุวรรณสถิต	เอก	-	สุวรรณประดิษฐาราม	หน.อ.เขาชัยสน
๖	พระครูขันตยาภิวัฒน์	เอก	-	ดอนประดู่	หน.อ.ปากพะยูน
๗	พระมหาสมบัติ ธมฺมโชโต	เอก	๖	หลักสิบ	หน.อ.ป่าบอน
๘	พระครูขันติธรรมานันท์	เอก	-	ห้วยเนียง	หน.อ.บางแก้ว
๙	พระครูสุนทรกิจจานุโยค	เอก	-	ตะโหมด	หน.อ.ตะโหมด
๑๐	พระครูวิจิตรคณานุกูล	เอก	-	ห้วยหมอน	หน.อ.งหรา
๑๑	พระครูสุธรรมวัฒน์	เอก	-	พิกุลทอง	หน.อ.ควนขนุน
๑๒	พระมหาบุญฤกษ์ ฐิตปุณฺโญ	เอก	๙	เขาไพรกเพลง	หน.อ.ป่าพะยอม
๑๓	พระครูสังฆรักษ์สาวิทย์ อธิโชโต	เอก	-	ท่ามะเดื่อ	หน.อ.เขาชัยสน
๑๔	พระครูสุภัทรศาสนากร	เอก	-	ป้อนาราม	หน.อ.บางแก้ว

พระธรรมทูต ฝ่ายปฏิบัติกร สายที่ ๙ จังหวัดพัทลุง มีจำนวน ๒๖ รูป

ที่	ชื่อ-ฉายา	วิทยฐานะ		วัด	อำเภอ
		น.ธ.	ป.ธ.		
๑	พระครูกวีวารภรณ์	เอก	๔	บ้านสวน	เมืองพัทลุง
๒	พระปลัดสมพงศ์ ปิยธมโม	เอก	๑-๒	สุวรรณวิหารน้อย	เมืองพัทลุง
๓	พระครูสุนนศาสนาทรร	เอก	-	ทุ่งลาน	เมืองพัทลุง
๔	พระครูสมุห์จिरายุทธ จิรายุทธิ์	เอก	-	ควนแร่	เมืองพัทลุง
๕	พระครูอดมสังฆคุณ	เอก	-	ศาลาไม้ไผ่	เมืองพัทลุง
๖	พระสมุห์อุทัย สนตีสุโข	เอก	-	ควนอินทร์นิมิตร	เมืองพัทลุง
๗	พระครูใบฎีกาโกวิท โกวิท	เอก	๑-๒	บ้านสวน	เมืองพัทลุง
๘	พระมหาชวินท์ ขวนปญโญ	เอก	๔	อัมพวนาราม	เมืองพัทลุง
๙	พระมหาสมชาย อินทสุวณโณ	เอก	๓	เขาแดงตะวันออก	เมืองพัทลุง
๑๐	พระครูสุตธรรมวิภัง	เอก	๓	พังกั้ง	กงหรา
๑๑	พระครูวิจิตรกิจจาภรณ์	เอก	-	โคกโดน	ควนขนุน
๑๒	พระครูศาสนกิจจาทร	เอก	-	ลานแซะ	ควนขนุน

ที่	ชื่อ-ฉายา	วิทยฐานะ		วัด	อำเภอ
		น.ธ.	ป.ธ.		
๑๓	พระครูวิสุทธิปริยัติคุณ	เอก	๔	ควนแพรกหา	ควนขนุน
๑๔	พระครูประยุตธรรมธัช	เอก	-	ตะโหมด	ตะโหมด
๑๕	พระอธิการสุจินต์ สหขโซ	เอก	-	โหล๊ะจันกระ	ตะโหมด
๑๖	พระปลัดบุญเชิด อาทโร	เอก	-	ตะโหมด	ตะโหมด
๑๗	พระครูนิวิฐสุวรรณการ	เอก	-	ช่างทอง	บางแก้ว
๑๘	พระครูประภักดิ์ธรรมวาที	เอก	-	หัวเตย	ปากพะยูน
๑๙	พระครูประโชติสิริธรรม	เอก	-	หัวควนตก	ปากพะยูน
๒๐	พระครูรัตนศีลคุณ	เอก	-	ควนแสวง	ป่าบอน
๒๑	พระมหาดนัญญกรณ จันทวนโณ	เอก	๓	หนองนก	ป่าบอน
๒๒	พระครูวุฒิสาครธรรม	เอก	-	โดนคลาน	ป่าพะยอม
๒๓	พระปลัดสำเร็จ ฐิตญาโณ	เอก	-	ปทุมนาवास	ศรีนครินทร์
๒๔	พระใบฎีกาจตุพัฒน์ วัฒนธโร	เอก	-	ถ้ำ	ศรีบรรพต
๒๕	พระครูสังฆรักษ์ไทรรัตน์ โชติญาโณ	เอก	-	ลำสินธุ์	ศรีนครินทร์
๒๖	พระปลัดสุรชัย โชติโก	เอก	-	พิกุลทอง	ควนขนุน

ข้อมูลสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด

มีจำนวน ๑๖ แห่ง

แห่งที่	สำนักปฏิบัติธรรม	ตำบล	อำเภอ
๑	ป่าลีไลยก์	ลำป่า	เมืองพัทลุง
๒	ถ้ำสุมะโน	บ้านนา	ศรีนครินทร์
๓	ป่าพะยอม	ป่าพะยอม	ป่าพะยอม
๔	ตะโหมด	ตะโหมด	ตะโหมด
๕	หัวเตย	ดอนทราย	ปากพะยูน
๖	ทุ่งลาน	ตำนาน	เมืองพัทลุง
๗	หารเทา	หารเทา	ปากพะยูน
๘	ท่าลาด	ควนขนุน	เขาชัยสน
๙	รัตนวาราม	ท่ามะเดื่อ	บางแก้ว
๑๐	บ้านสวน	มะกอกเหนือ	ควนขนุน
๑๑	พิกุลทอง	ชะมวง	ควนขนุน
๑๒	ลานแซะ	นาขยาด	ควนขนุน
๑๓	ควนแสง	โคกทราย	ป่าบอน
๑๔	กงหราใหม่	กงหรา	กงหรา
๑๕	เขาแดงตก	ปรางหมู่	เมืองพัทลุง
๑๖	แหลมจองถนน	จองถนน	เขาชัยสน

ข้อมูลหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.)

มีจำนวน ๖๒ หน่วย

ที่	ชื่อหน่วย อ.ป.ต.	ที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล		
		วัด	ตำบล	อำเภอ
๑	ท่าแค	ท่าแค	ท่าแค	เมืองพัทลุง
๒	ท่ามิหรำ	ควนอินทร์นิมิตร	ท่ามิหรำ	เมืองพัทลุง
๓	นาโหนด	ห้วยหมอน	นาโหนด	เมืองพัทลุง
๔	เขาเจ็ยก	เขาเจ็ยก	เขาเจ็ยก	เมืองพัทลุง
๕	โคกชะงาย	โคกมะม่วง	โคกชะงาย	เมืองพัทลุง
๖	ควนมะพร้าว	บ้านสวน	ควนมะพร้าว	เมืองพัทลุง
๗	นาท่อม	นาท่อม	นาท่อม	เมืองพัทลุง
๘	ปรางหมู	ปรางหมูเิน	ปรางหมู	เมืองพัทลุง
๙	ลำปำ	ป่าลีไลยก์	ลำปำ	เมืองพัทลุง
๑๐	ตำนาน	โคกคีรี	ตำนาน	เมืองพัทลุง
๑๑	ชุมพล	ทุ่งยาว	ชุมพล	ศรีนครินทร์
๑๒	ลำสินธุ์	คงहित	ลำสินธุ์	ศรีนครินทร์
๑๓	งหรา	งหราใหม่	งหรา	งหรา

ที่	ชื่อหน่วย อ.ป.ต.	ที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล		
		วัด	ตำบล	อำเภอ
๑๔	มะกอกเหนือ	บ้านสวน	มะกอกเหนือ	ควนขนุน
๑๕	โตนดด้วน	ป่าตอ	โตนดด้วน	ควนขนุน
๑๖	ปิ่นแต	สุนทรवास	ปิ่นแต	ควนขนุน
๑๗	นาขยาด	เขาโพรงเพลง	นาขยาด	ควนขนุน
๑๘	ทะเลน้อย	โคกศักดิ์	ทะเลน้อย	ควนขนุน
๑๙	ควนขนุน	สุวรรณวิชัย	ควนขนุน	ควนขนุน
๒๐	ตะแพน	ตะแพน	ตะแพน	ศรีบรรพต
๒๑	ป่าพะยอม	ป่าพะยอม	ป่าพะยอม	ป่าพะยอม
๒๒	ลานข่อย	ลานข่อย	ลานข่อย	ป่าพะยอม
๒๓	เกาะเต่า	คลองใหญ่	เกาะเต่า	ป่าพะยอม
๒๔	ป่าบอน	ป่าบอนบน	ป่าบอน	ป่าบอน
๒๕	ตะโหมด	ตะโหมด	ตะโหมด	ตะโหมด
๒๖	ควนขนุน	ท่าลาด	ควนขนุน	เขาชัยสน
๒๗	โคกม่วง	ควนยวน	โคกม่วง	เขาชัยสน
๒๘	จองถนน	พระบรมธาตุเจดีย์เขียน บางแก้ว	จองถนน	เขาชัยสน
๒๙	ห่านโพธิ์	ห่านโพธิ์	ห่านโพธิ์	เขาชัยสน

ที่	ชื่อหน่วย อ.ป.ต.	ที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล		
		วัด	ตำบล	อำเภอ
๓๐	ดอนทราย	หัวเตย	ดอนทราย	ปากพะยูน
๓๑	ดอนประตู	ดอนประตู	ดอนประตู	ปากพะยูน
๓๒	ปากพะยูน	รัตนาราม	ปากพะยูน	ปากพะยูน
๓๓	เกาะหมาก	บางนาคราช	เกาะหมาก	ปากพะยูน
๓๔	หารเทา	หารเทา	หารเทา	ปากพะยูน
๓๕	นาปะขอ	นาปะขอ	นาปะขอ	บางแก้ว
๓๖	ท่ามะเดื่อ	รัตนวาราม	ท่ามะเดื่อ	บางแก้ว
๓๗	ร่มเมือง	กลาง	ร่มเมือง	เมืองพัทลุง
๓๘	ชัยบุรี	แจ้	ชัยบุรี	เมืองพัทลุง
๓๙	พญาขัน	เขาแดงตะวันออก	พญาขัน	เมืองพัทลุง
๔๐	บ้านนา	บ้านนา	บ้านนา	ศรีนครินทร์
๔๑	อ่างทอง	ขัน	อ่างทอง	ศรีนครินทร์
๔๒	เขาชัยสน	โพธิญาณวราราม	ควนขนุน	เขาชัยสน
๔๓	แหลมโตนด	แหลมโตนด	แหลมโตนด	ควนขนุน
๔๔	ดอนทราย	หรั่งแคบ	ดอนทราย	ควนขนุน
๔๕	พนมวังก	ทุ่งชิงหนัง	พนมวังก	ควนขนุน

ที่	ชื่อหน่วย อ.ป.ต.	ที่ตั้งหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล		
		วัด	ตำบล	อำเภอ
๔๖	แพรกกหา	ควนแพรกกหา	แพรกกหา	ควนขนุน
๔๗	ชะมวง	พิกุลทอง	ชะมวง	ควนขนุน
๔๘	เกาะนางค้ำ	สุภาชิตาราม	เกาะนางค้ำ	ปากพะยูน
๔๙	ฝาละมี	อัมพะวัน	ฝาละมี	ปากพะยูน
๕๐	คลองทรายขาว	ไร่เหนือ	คลองทรายขาว	กงหรา
๕๑	สมหวัง	สมหวัง	สมหวัง	กงหรา
๕๒	ชะร็ด	ควนขี้แรด	ชะร็ด	กงหรา
๕๓	แม่ขรี	แม่ขรีประชาราม	แม่ขรี	ตะโหมด
๕๔	เขาปู่	ถ้ำ	เขาปู่	ศรีบรรพต
๕๕	โคกทราย	ควนแสวง	โคกทราย	ป่าบอน
๕๖	หนองธง	หนองนก	หนองธง	ป่าบอน
๕๗	ทุ่งนารี	ทุ่งนารี	ทุ่งนารี	ป่าบอน
๕๘	บ้านพร้าว	โดนคลาน	บ้านพร้าว	ป่าพะยอม
๕๙	โคกสัก	ห้วยเนียง	โคกสัก	บางแก้ว
๖๐	พนางตุง	ควนพนางตุง	พนางตุง	ควนขนุน
๖๑	ท่ามะเตี๋	ท่ามะเตี๋	ท่ามะเตี๋	บางแก้ว
๖๒	เขาชัยสน	อุดมวาราราม	เขาชัยสน	เขาชัยสน

ข้อมูลพระวิปัสสนาจารย์

มีจำนวน ๖๙ รูป

ที่	ชื่อ-ฉายา	วัด	อำเภอ
๑	พระครูวิจิตรคณานุกูล	หัวหมอน	เมืองพัทลุง
๒	พระครูประโชติสิริธรรม	หัวควนตก	ปากพะยูน
๓	พระใบฎีกาจตุพัฒน์ วณฺณธโร	ถ้ำ	ศรีบรรพต
๔	พระครูวิสุทธิปริยัติคุณ	ควนแพรกหา	ควนขนุน
๕	พระประสงค์ ปโมทิตโต	ตะโหมด	ตะโหมด
๖	พระชัย อธิมุตโต	หัวเตย	ปากพะยูน
๗	พระอธิการจิตรกร ฐิริปญฺโญ	หน้าถ้ำเขาพังอิฐ	ควนขนุน
๘	พระครูประภัสร์ธรรมวาที	หัวเตย	ปากพะยูน
๙	พระครูอดุลธรรมโชติ	ห้วยเรือ	ปากพะยูน
๑๐	พระกฤษดา ธมฺมทีโป	หัวเตย	ปากพะยูน
๑๑	พระสมุห์ภูเมธ ฐุมิปญฺโญ	ห้วยลึก	ปากพะยูน
๑๒	พระจิริพทุธิ์ พลธมฺโม	ท่าลาด	เขาชัยสน
๑๓	พระทรงเกียรติ กิตฺติญาโณ	ตะโหมด	ตะโหมด
๑๔	พระมหาวรวิทย์ ฺตฺนติปาโล	วัง	เมืองพัทลุง
๑๕	พระอธิการอัคริษฏฺเดช รัตนธโร	ปากสระ	เมืองพัทลุง
๑๖	พระครูใบฎีกาปรีชา อุปสนฺโต	โตนด	บางแก้ว

ที่	ชื่อ-ฉายา	วัด	อำเภอ
๑๗	พระครูกัลยาณพุทธิคุณ	บ้านนา	ศรีนครินทร์
๑๘	พระครูสถิตนรธรรม	ควนนางพิมพ์	ปากพะยูน
๑๙	พระสมุห์ปิยะ ปิยจิตโต	ควนถบ	เมืองพัทลุง
๒๐	พระอธิการเจียร โยโสโร	ชุมแสง	ปากพะยูน
๒๑	พระชัยมงคล ฐิตธมโม	ท่ายาง	ควนขนุน
๒๒	พระสุชาติ ชาโคร	ศรีสุคนธาवास	ศรีบรรพต
๒๓	พระมหาชวลิต ชาติเมธี	ทุ่งยาว	ศรีนครินทร์
๒๔	พระสายัณ กนตธมโม	บ้านนา	ศรีนครินทร์
๒๕	พระสมุห์แสงนรินทร์ ติสโร	ไทรพอน	ปากพะยูน
๒๖	พระอ้วน โกสโล	สุนทรवास	ควนขนุน
๒๗	พระสรชัย กิตติสาโร	เขา	เมืองพัทลุง
๒๘	พระพนอง สุรตตโน	กุฎิภักดีสังวรณ	เมืองพัทลุง
๒๙	พระอำพล สุพล	ควนกรวด	เมืองพัทลุง
๓๐	พระสุริยัน สมุปโต	แจ้	เมืองพัทลุง
๓๑	พระปลัดถาวร ปวโร	ป่าบอนบน	ป่าบอน
๓๒	พระมหารัตนพร ทีฆายุโก	ห้วยทราย	ป่าบอน
๓๓	พระชลนราดร อุชุจาโร	โคกทราย	ป่าบอน

ที่	ชื่อ-ฉายา	วัด	อำเภอ
๓๔	พระอดิศักดิ์ อธิสกุโก	มะกอกเหนือ	ควนขนุน
๓๕	พระปรภรณ์ กิตติปณฺโญ	หน้าถ้ำเขาพังอิฐ	ควนขนุน
๓๖	พระพิเชียร ภูริญาโณ	ลานชะชะ	ควนขนุน
๓๗	พระเฉลิม ติสาวโร	ห้วยเนียง	บางแก้ว
๓๘	พระปลัดสำเร็จ ฐิตญาโณ	ปุณณवास	ศรีนครินทร์
๓๙	พระธนากร คุณวีโร	บ้านนา	ศรีนครินทร์
๔๐	พระสันติ ชาคโร	ท่าควาย	เขาชัยสน
๔๑	พระประสิทธิ์ อนุทมฺโม	พรุพ้อ	ป่าบอน
๔๒	พระมหากิตติ จันทสโร	ทุ่งนารี	ป่าบอน
๔๓	พระปลัดนวม กิวิสโร	ควนเพ็ง	ป่าบอน
๔๔	พระครูสุตธรรมมารักษ์ อุษุโก	ลำกะ	ศรีนครินทร์
๔๕	พระครูสังฆกิจจานุรักษ์ พุทธมฺโม	ควนปริง	ควนขนุน
๔๖	พระใบฎีกาเลื่อน ฉนทสาโร	เกาะเต่า	ป่าพะยอม
๔๗	พระภักดี สุวีโร	เขาแดงตก	เมืองพัทลุง
๔๘	พระอธิการภษิตศ ขนติพล	ควนปรัง	เมืองพัทลุง
๔๙	พระใบฎีกาสมโชค สิริมงคล	สมสมัย	เมืองพัทลุง
๕๐	พระอธิเทพ วรวิฑิโก	บ้านสวน	เมืองพัทลุง

ที่	ชื่อ-ฉายา	วัด	อำเภอ
๕๑	พระมหาสมสุข ตีสารโ	นางลาด	เมืองพัทลุง
๕๒	พระครูสังฆรักษ์ไตรรัตน์ โชติญาโณ	ลำสินธุ์	ศรีนครินทร์
๕๓	พระกำธร ปสนโน	ป่าบอนบน	ป่าบอน
๕๔	พระสมุห์ศักดิ์ชัย ชยสกุโก	ประดู่ทอง	เมืองพัทลุง
๕๕	พระนิคม ปญญาวโร	เขาโพรกเพลง	ควนขนุน
๕๖	พระมหาทรงพล วิจิตโต	เขาโพรกเพลง	ควนขนุน
๕๗	พระสมุห์ธนภัทร ธนภทโท	โดนกลาง	ควนขนุน
๕๘	พระสุวิทย์ ฐานวุฑโฒ	หนองนก	ป่าบอน
๕๙	พระภิญโญ ภูริปญโญ	นางหลง	เขาชัยสน
๖๐	พระชัยชนะ ชวนปญโญ	ควนแพรกหา	ควนขนุน
๖๑	พระจิระ จิระมโม	ทุ่งสวนธรรม	ป่าพะยอม
๖๒	พระทิพย์วาทิ ธิรมโน	อินทราวาส	เมืองพัทลุง
๖๓	พระต่อพงศ์ สุสุธาโ	ควนผะยอ	ปากพะยูน
๖๔	พระอธิการวิสุทธิ เตชวโร	ห่านโพธิ์	เขาชัยสน
๖๕	พระจุมพล โชติโก	ห้วยเนียง	บางแก้ว
๖๖	พระอารยันต์ อภินนโท	เขาโพรกเพลง	ควนขนุน
๖๗	พระทะนงศักดิ์ ทีปวิโส	เขาครามสันติธรรม	ศรีนครินทร์
๖๘	พระนภดล คุณสมปโน	ห่านโพธิ์	เขาชัยสน
๖๙	พระอภิเดช ธมมปญโญ	ท่ามะเตี้อ	บางแก้ว

ข้อมูลพระนักเทศน์

มีจำนวน ๒๓ รูป

ที่	ชื่อ-ฉายา	วัด	อำเภอ
๑	พระครูใบฎีกาโกวิท โกวิทโท	บ้านสวน	เมืองพัทลุง
๒	พระปลัดปรีชา อโนมปญโญ	หัวหมอน	เมืองพัทลุง
๓	พระมหาสมชาย อินทสุวณโณ	เขาแดงตะวันออก	เมืองพัทลุง
๔	พระมหาจเร ปญญาธโร	คูหาสวรรค์	เมืองพัทลุง
๕	พระอธิเทพ วรทีธิโก	บ้านสวน	เมืองพัทลุง
๖	พระมหาสหัส สิริวณโณ	ควนมะพร้าว	เมืองพัทลุง
๗	พระครูปลัดภาณุมาศ อธิปญโญ	โพธิ์ตำนาน	เมืองพัทลุง
๘	พระอธิการสนอง ธมมาวุธ	นาท่อม	เมืองพัทลุง
๙	พระครูวิจิตรกิจจาภรณ์ ฐานจาโร	โคกโดน	ควนขนุน
๑๐	พระครูประโชติปัญญาคม โชติปญโญ	ทุ่งชิงหรั่ง	ควนขนุน
๑๑	พระชัยมงคล ฐิตธมโม	ท้ายวัง	ควนขนุน
๑๒	พระปลัดสุรชัย โชติโก	พิกุลทอง	ควนขนุน
๑๓	พระเฉลิม คุณธโร	บ้านสวน	ควนขนุน
๑๔	พระสมุห์ไพบูลย์ กิตติโกโร	ควนพนางตุง (ธ)	ควนขนุน

ที่	ชื่อ-ฉายา	วัด	อำเภอ
๑๕	พระครูประภัสร์ธรรมวาที ปภสฺสโร	หัวเตย	ปากพะยูน
๑๖	พระครูปลัดประสาน ฐิตสโล	โรจนาราม (ธ)	ปากพะยูน
๑๗	พระมหาหรรตนาพร ทีฆายุโก	ห้วยทราย	ป่าบอน
๑๘	พระมหาชลนราทร อุกุจาโร	โคกทราย	ป่าบอน
๑๙	พระครูขันติธรรมานันท์	ห้วยเนียง	บางแก้ว
๒๐	พระปลัดจรัญ ชาตาสโก	คลองขุด	เขาชัยสน
๒๑	พระสมุห์ชัยวุฒิ ชยวุฑโฒ	ห้วยแตน	เขาชัยสน
๒๒	พระปลัดพงษ์ศักดิ์ ธีรวโส	หัวเขาชัยสน (ธ)	เขาชัยสน
๒๓	พระวินัยธรพงศกร	อุดมวาราราม (ธ)	เขาชัยสน

๑.๔ การเงินการคลัง

งบประมาณของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

รายการ	ได้รับจัดสรร	ใช้จริง
งบดำเนินงาน		
- ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ค่าสาธารณูปโภค	๕๓๗,๔๓๘.๒๐	๕๓๗,๔๓๘.๒๐
- ค่าเช่าบ้าน	๒๐๘,๙๘๘.๕๒	๒๐๘,๙๘๘.๕๒
งบลงทุน		
- ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ สำหรับงานประมวลผล แบบที่ ๑ จำนวน ๑ เครื่อง	๒๒,๐๐๐.๐๐	๒๒,๐๐๐.๐๐
งบอุดหนุนทั่วไป		
- เงินอุดหนุนอุปถัมภ์นิตยภัตพระสังฆาธิการฯ	๖,๙๑๒,๐๐๐.๐๐	๖,๙๑๒,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนพิธีเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคลฯ	๔,๗๐๐.๐๐	๔,๗๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี	๑,๕๔๓,๔๘๕.๐๐	๑,๕๔๓,๔๘๕.๐๐
- เงินอุดหนุนพระจริยานิเทศก์	๗,๐๐๐.๐๐	๗,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนการจัดงานวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๕๗,๐๐๐.๐๐	๕๗,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนการดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรม	๗,๐๐๐.๐๐	๗,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนส่งเสริมการบริหารและการปกครองสงฆ์	๗๗,๗๓๔.๐๐	๗๗,๗๓๔.๐๐
- เงินอุดหนุนพระวินยาธิการ	๒๘,๐๐๐.๐๐	๒๘,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนการดำเนินงานพระธรรมทูตและบุคลากรเผยแผ่	๓๘,๙๐๐.๐๐	๓๘,๙๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนกิจกรรมขับเคลื่อนโครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ฯ	๙๐,๐๐๐.๐๐	๙๐,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๔๘,๐๐๐.๐๐	๔๘,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนการดำเนินงานหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อปต.)	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนการปฏิบัติธรรมและครอบครัวอบอุ่นด้วยพระธรรม	๒๖,๐๐๐.๐๐	๒๖,๐๐๐.๐๐
- โครงการวัดประชารัฐสร้างสุขด้วยกิจกรรม ๕ ส.	๒๐,๐๐๐.๐๐	๒๐,๐๐๐.๐๐
- โครงการบรรพชरอุปสมบท ๙๑๐ รูปเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ	๘๘,๒๐๐.๐๐	๘๘,๒๐๐.๐๐
งบอุดหนุนเฉพาะกิจ		
- เงินอุดหนุนสมทบการก่อสร้างปรับปรุงเตาเผาศพปลอดมลพิษ	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๑,๒๐๐,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนสมทบการบูรณปฏิสังขรณ์วัด และการพัฒนาวัด	๒,๗๘๒,๐๐๐.๐๐	๒,๗๘๒,๐๐๐.๐๐
- เงินอุดหนุนพระอารามหลวง	๒,๖๖๖,๖๐๐.๐๐	๒,๖๖๖,๖๐๐.๐๐
รวมทั้งสิ้น	๑๖,๓๘๕,๐๔๕.๗๒	๑๖,๓๘๕,๐๔๕.๗๒

หมายเหตุ : ทุกรายการประมาณการจากงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๕ ยกเว้น งบลงทุน

๑.๕ การวิเคราะห์ภาวะและศักยภาพการศาสนาจังหวัดพัทลุง

ปัจจัยภายใน	
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
<p>๑. ผู้บริหารองค์กรมีวิสัยทัศน์มุ่งมั่นที่จะพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง</p> <p>๒. บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงาน และมีวิสัยทัศน์</p> <p>๓. องค์กรมีความเป็นเอกเทศและความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๔. มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน</p> <p>๕. นำความคิดและทฤษฎีการบริหารจัดการสมัยใหม่มาปรับใช้ในเชิงปฏิบัติ</p>	<p>๑. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน</p> <p>๒. งบประมาณสำหรับการประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ</p> <p>๓. ครุภัณฑ์เครื่องพิมพ์ไม่เพียงพอกับบุคลากร</p>
ปัจจัยภายนอก	
โอกาส	อุปสรรค
<p>๑. มีวัดและพุทธศาสนสถานที่มีศิลปกรรมเก่าแก่โดดเด่นสวยงามและทรงคุณค่า</p> <p>๒. จังหวัดให้ความสำคัญต่อวัดและสนับสนุน ส่งเสริมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา</p> <p>๓. มีองค์กรที่จัดกิจกรรมส่งเสริมเผยแผ่หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างหลากหลาย</p> <p>๔. มีกฎหมายที่ให้การคุ้มครองพระพุทธศาสนา</p> <p>๕. มีวัดที่มีชื่อเสียงในหลายๆ ด้านเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยว</p> <p>๖. มีบุคลากรภายนอกทางพระพุทธศาสนาที่มีความรู้ความสามารถ มีชื่อเสียงสนับสนุนกิจการของสำนักงาน</p> <p>๗. นโยบายการท่องเที่ยวเป็นอยู่ในกระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและพระพุทธศาสนา</p> <p>๘. นโยบายรัฐบาลและมหาเถรสมาคมส่งเสริมการปฏิบัติงานและโครงการระดับชาติ</p> <p>๙. กระแสการเข้าวัด/ทำบุญ/ปฏิบัติธรรมอยู่ในความสนใจของพุทธศาสนิกชน</p> <p>๑๐. กระแสความตื่นตัวในการธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น</p> <p>๑๑. นโยบายที่ทำให้วัดมีการตื่นตัวในการพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง</p>	<p>๑. สังคมวัตถุนิยมและความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วทำให้พฤติกรรมของคนเปลี่ยนแปลงไป</p> <p>๒. ประชาชนให้ความสำคัญด้านคุณธรรมจริยธรรมลดน้อยลง</p> <p>๓. ภาวะความถดถอยของเศรษฐกิจในทุกระดับ</p> <p>๔. หน่วยงานภาครัฐและเอกชนบุกรุกที่ดินวัด/วัดร้าง</p> <p>๕. งบประมาณในการอุดหนุนบูรณะพัฒนาวัดไม่เพียงพอต่อวัดที่มีสภาพชำรุดทรุดโทรม</p> <p>๖. วัด/วัดร้างขาดเอกสารสิทธิที่ดิน ทำให้ที่ดินถูกบุกรุก</p> <p>๗. พระภิกษุ – สามเณร บางวัดมีจำนวนน้อย</p> <p>๘. พระภิกษุมีความเหลื่อมล้ำทางวุฒิการศึกษา</p> <p>๙. การส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับมรดกทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมไม่ต่อเนื่อง</p>

ส่วนที่ ๒ นโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์

๒.๑ ความเป็นมาของการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี

ตามนัยแห่งพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๙ กำหนดว่าการบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจภาครัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้ (๑) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า (๒) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (๑) ต้องมีรายละเอียดขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดทำแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดให้ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุผลตามเป้าหมาย และการบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติราชการตามนโยบายได้อย่างถูกต้องรวดเร็ว

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุงได้กำหนดทิศทางขององค์กรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายของรัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา รวมทั้ง การบูรณาการในมิติพื้นที่กับแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย แผนพัฒนาจังหวัดพัทลุง และแผนพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพัทลุง ให้เกิดความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับแผน งบประมาณ ระยะเวลาดำเนินงาน ตัวชี้วัด และเป้าหมายการดำเนินงาน และคาดหวังว่าแผนปฏิบัติราชการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ จะเป็นเครื่องมือสำหรับการนำ ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติที่ชัดเจน และผลักดันให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ บรรลุเป้าประสงค์และนำไปสู่ วิสัยทัศน์ขององค์กร และตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้อย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

วัตถุประสงค์ของแผน

๑. เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางและเป้าหมายการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๒. เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติถือเป็นแผนระดับชาติที่มีความสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ในการวางแผนการทำงานของหน่วยงานราชการ และภาคเอกชน จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนดังกล่าว โดยปัจจุบันประเทศไทยอยู่ระหว่างการใช้ทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ ซึ่งได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการแล้ว

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๕๘ ง ได้เผยแพร่ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) โดยเนื้อหาระบุว่า พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ประกาศว่าโดยที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเห็นสมควรให้ประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งเป็นแผนพัฒนา ฯ ที่ภาคีทุกภาคส่วนในสังคมไทยทุกระดับได้มีส่วนร่วมดำเนินการ เพื่อใช้เป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังมีสาระสำคัญตามที่แนบท้ายนี้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๗๐ ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕ เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

ทั้งนี้ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เป็นแผนระดับที่ ๒ ที่แปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติและกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะ ๕ ปีข้างหน้า ตั้งแต่ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาบนพื้นฐานของหลักการแนวคิดที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิด Resilience เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs) และโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) เพื่อมุ่งสู่วัตถุประสงค์หลักของแผนพัฒนาฯ คือการ "พลิกโฉม" ประเทศไทย สู่ "สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน" โดยมีเป้าหมายหลัก ๕ ประการ คือ (๑) การปรับโครงสร้างสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม (๒) การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ (๓) มุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม (๔) เปลี่ยนผ่านการผลิตและการบริโภคไปสู่ความยั่งยืน และ (๕) สร้างความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงเพิ่มขึ้น

สำหรับหมวดหมายการพัฒนาประเทศ แผนฯ ๑๓ กำหนดไว้ ๑๓ หมวดหมาย ครอบคลุม ๔ มิติการพัฒนา ได้แก่

๑. มิติภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย ประกอบด้วย ๖ หมวดหมาย ได้แก่ หมวดหมายที่ ๑ ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง หมวดหมายที่ ๒ ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน หมวดหมายที่ ๓ ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก หมวดหมายที่ ๔ ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง หมวดหมายที่ ๕ ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุน และยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค และหมวดหมายที่ ๖ ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

๒. มิติโอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม ประกอบด้วย ๓ หมวดหมาย ได้แก่ หมวดหมายที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ หมวดหมายที่ ๘ ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน หมวดหมายที่ ๙ ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

๓. มิตិความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ๒ หมายเหตุ ได้แก่ หมายเหตุที่ ๑๐ ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และ หมายเหตุที่ ๑๑ ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๔. มิติปัจจัยผลักดันการพลิกโฉมประเทศ ประกอบด้วย ๒ หมายเหตุ ได้แก่ หมายเหตุที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต หมายเหตุที่ ๑๓ ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

๒.๓ นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

นโยบายที่ ๒ การรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ

๒.๒ เร่งแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำยุทธศาสตร์เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนามาใช้ตามแนวทางกัลยาณมิตรแบบสันติวิธี ส่งเสริมการพูดคุยสันติสุขกับผู้มีความคิดเห็นต่างจากรัฐ สร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการ ของประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นพหุสังคม ขจัดการฉวยโอกาสก่อความรุนแรงแทรกซ้อน เพื่อขจัดปัญหาไม่ว่าจากผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายบ้านเมือง ทั้งจะเพิ่มระดับปฏิสัมพันธ์กับต่างประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่อาจช่วยคลี่คลายปัญหาได้

นโยบายที่ ๔ การศึกษาและเรียนรู้ การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

๔.๑ จัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน เพื่อสร้างคุณภาพของคนไทยให้สามารถเรียนรู้ พัฒนาตนได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะที่เหมาะสม เป็นคนดีมีคุณธรรม สร้างเสริมคุณภาพการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างสัมมาชีพในพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ และพัฒนากำลังคนให้เป็นที่ต้องการเหมาะสมกับพื้นที่ ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และธุรกิจบริการ

๔.๒ ในระยะเฉพาะหน้า จะปรับเปลี่ยนการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของผู้เรียนและลักษณะพื้นที่ของสถานศึกษา และปรับปรุงและบูรณาการระบบการกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้ยากจนหรือด้อยโอกาส จัดระบบการสนับสนุนให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีสิทธิเลือกรับบริการการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียน โดยจะพิจารณาจัดให้มีคู่มือการศึกษาเป็นแนวทางหนึ่ง ประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้โดยมีความใฝ่รู้และทักษะ

๔.๓ ทะนุบำรุงและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่น ๆ สนับสนุนให้องค์กรทางศาสนามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างสันติสุขและความปรองดองสมานฉันท์ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมตามความพร้อม

กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ชาติมีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

- ๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- ๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
- ๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒.๔ ภารกิจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๓ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

(๑) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙

(๒) กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

๒๕๕๖

ข้อ ๒ ให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีภารกิจเกี่ยวกับการดำเนินงานสนองงานคณะสงฆ์และรัฐ โดยการทำนุบำรุง ส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ให้การอุปถัมภ์ ค้ำครองและส่งเสริม พัฒนางานพระพุทธศาสนา ดูแล รักษา จัดการศาสนสมบัติ พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งให้การสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรทางศาสนา โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์ และกฎหมายว่าด้วยการกำหนดวิध्यฐานะผู้สำเร็จวิชาการศึกษาพระพุทธศาสนา รวมทั้งกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับสนองงาน ประสานงาน และถวายการสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครองคณะสงฆ์

(๓) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(๔) ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา

(๕) ดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

(๖) พัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา

(๗) ทำนุบำรุงพุทธศาสนศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม

(๘) สนับสนุนและส่งเสริมการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศและ

ต่างประเทศ รวมทั้งการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานหรือตามที่นายกรัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๓ ให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

ก. ราชการบริหารส่วนกลาง

(๑) สำนักงานเลขาธิการกรม

(๒) กองพุทธศาสนศึกษา

(๓) กองพุทธศาสนสถาน

(๔) กองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๕) สำนักงานพุทธมณฑล

(๖) สำนักงานศาสนสมบัติ

(๗) สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม

ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด

ข้อ ๔ ในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้มีกลุ่มตรวจสอบภายใน เพื่อทำหน้าที่หลัก ในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน รับผิดชอบงาน ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงาน

(๒) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๕ ในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้มีกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร เพื่อทำหน้าที่หลัก ในการพัฒนาการบริหารของสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รับผิดชอบงาน ขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน

(๒) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการภายในสำนักงาน

(๓) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบราชการร่วมกับหน่วยงานกลางต่าง ๆ และส่วนราชการในสำนักงาน

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๖ ในสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้มีศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต เพื่อทำหน้าที่หลักในการบูรณาการและขับเคลื่อนแผนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และ การส่งเสริมคุ้มครองจริยธรรมในสำนักงาน รับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการ โดยมีอำนาจหน้าที่

(๑) เสนอแนะแก่ผู้อำนวยการเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสำนักงาน รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบของส่วนราชการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต มาตราการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ และนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง เสนอต่อผู้อำนวยการ

(๒) ประสานงาน เร่งรัด และกำกับให้ส่วนราชการในสำนักงานดำเนินการตามแผนปฏิบัติ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการ

(๓) รับข้อร้องเรียนเรื่องการทุจริต การปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ในสำนักงาน และส่งต่อไปยังส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๔) คุ้มครองจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

(๕) ประสานงาน เร่งรัด และติดตามเกี่ยวกับการดำเนินการตาม (๓) และ (๔) และร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๖) ติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของส่วนราชการในสำนักงาน และการคุ้มครองจริยธรรมเสนอต่อผู้อำนวยการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๗ สำนักงานเลขาธิการกรม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปและปฏิบัติงานสารบรรณของสำนักงาน
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานช่วยอำนวยความสะดวกและงานเลขานุการของสำนักงาน
- (๓) ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติราชการของสำนักงาน และเผยแพร่กิจกรรมความก้าวหน้า ในงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงาน
- (๔) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะของสำนักงาน
- (๕) จัดระบบงานและบริหารงานทรัพยากรบุคคลของสำนักงาน
- (๖) ดำเนินการเกี่ยวกับงานกฎหมายและระเบียบ งานนิติกรรมและสัญญา งานเกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครอง และงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน
- (๗) จัดทำและประสานแผนปฏิบัติงานของสำนักงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนแม่บทการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนา ตั้งและจัดสรรงบประมาณศาสนสมบัติกลาง ดำเนินการเกี่ยวกับงานโครงการพิเศษ งานความร่วมมือกับต่างประเทศ รวมทั้งเร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามแผนงานและโครงการของหน่วยงานในสังกัด
- (๘) จัดระบบการจัดเก็บ การประมวล และการใช้ประโยชน์ข้อมูลของหน่วยงานในสังกัด และเป็นศูนย์ข้อมูลของสำนักงาน
- (๙) ดำเนินการงานรับเรื่องราวร้องทุกข์และงานประสานราชการ
- (๑๐) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่

ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๘ กองพุทธศาสนศึกษา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุม ดูแล จัดการศึกษาวิชาการพระพุทธศาสนา การจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม และรับผิดชอบงานการศึกษาของคณะสงฆ์ และการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนการสอนด้านพระพุทธศาสนา วิเคราะห์ทางวิชาการเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่เป็นระบบและอ้างอิงได้
- (๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

พระปริยัติธรรม

- (๔) สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษาทุกประเภท
- (๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่

ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๙ กองพุทธศาสนสถาน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิก และการขอเปลี่ยนแปลงชื่อวัด การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา การยกวัดร้างให้เป็นวัดที่มีพระภิกษุ อยู่จำพรรษา การขอพระราชทานยกวัดราษฎร์ขึ้นเป็นพระอารามหลวง และการจัดทำทะเบียนวัด
- (๒) ส่งเสริมและพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ แหล่งภูมิปัญญา และแหล่งท่องเที่ยว ของชุมชน

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับการออกแบบก่อสร้างอาคารศาสนสถาน และอาคาร ศาสนสมบัติทางพระพุทธศาสนาตามที่ได้รับมอบหมาย การบูรณปฏิสังขรณ์ และการจัดระเบียบของวัดและศาสนสถานทางพระพุทธศาสนา ให้รักษาไว้ซึ่งคุณค่าทางศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมทางศาสนา

(๔) ดำเนินการสำรวจรังวัดที่ดิน การขออนุญาตหนังสือสำคัญที่ดิน และการตรวจสอบค้นคว้าหลักฐานที่ดินของวัด วัดร้าง และศาสนสมบัติกลาง

(๕) ดำเนินการสงเคราะห์วัดที่ประสบวินาศภัย การยกเว้นภาษีอากรเพื่อการบูรณปฏิสังขรณ์ วัดที่ยกฐานะ และส่งเสริมฐานะเป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

(๖) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๐ กองส่งเสริมงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบาย แผนแม่บท และยุทธศาสตร์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา รวมทั้งติดตามประเมินผล

(๒) ศึกษาและพัฒนารูปแบบและวิธีการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ส่งเสริมและสนับสนุนคณะสงฆ์ องค์กรภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาชนในการดำเนินงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๓) ดำเนินการเกี่ยวกับงานพุทธศาสนสัมพันธ์และประสานงานกับองค์การหรือหน่วยงานต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศด้านพระพุทธศาสนา

(๔) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก

(๕) ส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการสรรหา การปฏิบัติศาสนกิจ และการพัฒนาบุคลากรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(๗) ประสานงานและสนับสนุนวัดไทยในต่างประเทศและคณะสงฆ์ไทยที่ไปปฏิบัติศาสนกิจในต่างประเทศ รวมทั้งถวายเป็นการสนับสนุนพระภิกษุชาวต่างประเทศที่มาศึกษาและปฏิบัติธรรม ในประเทศไทย

(๘) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ สำนักงานพุทธมณฑล มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการเกี่ยวกับการก่อสร้าง ดูแล บำรุง รักษา และบริหารกิจการ พุทธมณฑล

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการอำนวยการจัดสร้างพุทธมณฑล และคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการอำนวยการจัดสร้างพุทธมณฑลแต่งตั้ง

(๓) จัดส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาพุทธมณฑลให้เป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนา

(๔) ดำเนินการบริหารจัดการหอสมุดพระพุทธศาสนาและพิพิธภัณฑ์ทางพระพุทธศาสนา

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๒ สำนักงานศาสนสมบัติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ วางระบบ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติในการจัดประโยชน์ และพัฒนารายได้ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

(๒) ดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง

- (๓) ควบคุม แนะนำ และให้ความช่วยเหลือในการจัดการศาสนสมบัติของวัด
- (๔) ดำเนินการจัดเก็บรายได้และรักษาผลประโยชน์ของศาสนสมบัติตามที่ได้รับ

มอบหมาย

(๕) รวบรวมข้อมูลในการจัดทำงบประมาณและจัดหารายได้ ให้เป็นไปตามงบประมาณศาสนสมบัติกลางประจำปี

- (๖) เป็นสำนักงานนายทะเบียนทรัพย์สินของวัดร้างและศาสนสมบัติกลาง
- (๗) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่

ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๓ สำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับสนองงานตามพระบัญชาและพระกรณียกิจของสมเด็จพระสังฆราช
- (๒) รับสนองงานการบริหารของมหาเถรสมาคมและคณะกรรมการที่มหาเถร-สมาคมแต่งตั้ง
- (๓) รับสนองงานเกี่ยวกับการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ การขอพระราชทานสมณศักดิ์

การถวายนิยัตยภัต และการจัดทำทะเบียนประวัติพระสมณศักดิ์ และพระสังฆาธิการ

(๔) ดำเนินการและประสานงานกับคณะสงฆ์ในการลงนิคหกรรม และตรวจตราถวายคำแนะนำแก่พระภิกษุ สามเณร ที่มีอาจารย์ไม่สมควรแก่สมณวิสัย

- (๕) ดำเนินการและประสานงานเกี่ยวกับการคุ้มครองพระพุทธศาสนา
- (๖) เสนอแนวทางการกำหนดนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา
- (๗) จัดและสนับสนุนการศึกษาอบรมพระสังฆาธิการ
- (๘) บริการข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรู้ ผลงานวิจัย และวิชาการทางพระพุทธศาสนา

แก่พระสังฆาธิการ

- (๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่

ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ และรายงานข้อมูลสารสนเทศด้านพระพุทธศาสนา เพื่อกำหนดนโยบาย ในระดับจังหวัด รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข

(๒) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการของหน่วยงานในความดูแลของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา และอุปสรรค ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

(๓) ส่งเสริม ดูแล รักษา และทำนุบำรุงศาสนสถานและศาสนวัตถุทางพระพุทธศาสนา รวมทั้งดูแล รักษา และจัดการวัดร้างและศาสนสมบัติกลางในจังหวัด

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และแหล่งภูมิปัญญาของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้มีศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของจังหวัด

(๕) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา และด้านพุทธศาสนศึกษา รวมทั้งดูแลและควบคุมมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดภายในจังหวัดให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา

(๖) รับสนองงาน ประสานงาน และสนับสนุนกิจการและการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ ตลอดจนการดำเนินการตามนโยบายและมาตรการในการคุ้มครองพระพุทธศาสนา

(๗) ส่งเสริมและประสานการดำเนินงานในการปฏิบัติศาสนพิธีและกิจกรรม ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

(๘) ปฏิบัติงานตามกฎหมายในความรับผิดชอบของสำนักงาน ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

(๙) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒.๕ ทิศทาง/สาระสำคัญภาพรวมของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

วิสัยทัศน์ (VISION)

“องค์กรขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนาสู่ความมั่นคงยั่งยืน และสังคมดำรงศีลธรรมนำสันติสุขอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ (MISSION)

๑. เสริมสร้างให้สถาบันและกิจการทางพระพุทธศาสนามีความมั่นคงยั่งยืน
๒. สนับสนุนส่งเสริมและจัดการการศึกษาสงฆ์ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม
๓. จัดการศึกษาสงฆ์เพื่อผลิต และพัฒนาศาสนทายาทที่เปี่ยมปัญญาพุทธธรรม เผยแผ่ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญงอกงาม และร่วมสร้างสังคมพุทธธรรมที่มีความเข้มแข็ง
๔. ดำเนินการให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางพระพุทธศาสนาโลก
๕. พัฒนาการดูแลรักษาและจัดการศาสนสมบัติให้เป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาและสังคม เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

ยุทธศาสตร์ (STRATEGY)

- ยุทธศาสตร์ที่ ๑ พัฒนาระบบการศึกษาสงฆ์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาให้กับสังคม
- ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มศักยภาพการเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลกยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาสู่องค์กรที่โดดเด่น
- ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมงานศาสนสงเคราะห์
- ยุทธศาสตร์ที่ ๖ เพิ่มความคุ้มค่าให้แก่ศาสนสมบัติ

เป้าประสงค์ (GOAL)

๑. สถาบันพระพุทธศาสนามีความมั่นคงและยั่งยืน
๒. พระสงฆ์มีความรู้ในหลักธรรมอย่างลึกซึ้ง และสามารถเผยแผ่หลักธรรมได้อย่างถูกต้อง และมีความทันสมัยรวมทั้งมีความรู้เรื่องสังคม ความเปลี่ยนแปลงของสังคมในทุกมิติ
๓. ประชาชนทุกเพศทุกวัยได้เข้าถึงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีความสุขด้วยหลักพุทธธรรม
๔. เพิ่มศาสนทายาทเพื่อสืบสานพุทธศาสนาให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน
๕. ให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านวิชาการและกิจกรรมด้านพระพุทธศาสนาในระดับโลก
๖. เพิ่มมูลค่าศาสนสมบัติให้เกิดประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาอย่างสูงสุด
๗. จัดระบบองค์กรสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้พระพุทธศาสนามั่นคง ยั่งยืน และสังคมมีความรู้ด้วยหลักพุทธธรรม

ค่านิยม (CORE VALUE)

ส่งเสริมพุทธธรรมนำชีวิต มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มีจิตบริการ ประสานสามัคคี

ส่งเสริมพุทธธรรมนำชีวิต หมายถึง การสนับสนุน ส่งเสริมการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีความสุขชุมชนเข้มแข็งก่อให้เกิดสังคมคุณธรรม

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ดำเนินงานให้แล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

มีจิตบริการ หมายถึง เข้าใจความต้องการของผู้รับบริการอย่างถูกต้องและรวดเร็วให้บริการและช่วยเหลือผู้รับบริการด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส และกระตือรือร้นต่อการตอบสนอง ความต้องการของผู้รับบริการ

ประสานสามัคคี หมายถึง เคารพผู้ร่วมงาน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันไม่แบ่งพรรคแบ่งพวกและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

คุณธรรมจริยธรรมสำหรับข้าราชการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง เป็นสังคมหนึ่งที่ต้องการให้บุคลากรมีคุณธรรมจริยธรรมให้บุคลากรมีกรอบคุณธรรมจริยธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล และเพื่อสร้างแรงศรัทธาองค์กร สร้างแรงจูงใจ ให้เกิดความสามัคคีร่วมกันปฏิบัติงานเป็นทีม เพื่อให้มุ่งผลสัมฤทธิ์สู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ร่วมกันในการปฏิบัติงานและการบริหารงานทุกระดับต้องอาศัยหลักคุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ คือ การใช้หลักธรรมปฏิบัติในการบริหารงานทุกระดับ ตั้งแต่ ระดับปฏิบัติการ และผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง หรือระดับสูง ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง โดยการปกครองและบริหารที่ดี (Good Governance)

การปกครองและบริหารที่ดี ตามหลักธรรมปฏิบัติ นั้น ผู้บริหารงานต้องมี “ประมุขศิลป์” คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี (Good Leadership) อันเป็นคุณสมบัติที่ดีที่สำคัญ ของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ลงมาถึงหัวหน้างานทุกระดับให้สามารถปกครอง และบริหารองค์กรที่ตนรับผิดชอบ ให้ดำเนินไปถึงความสำเร็จอย่างได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง และให้ถึงความเจริญ รุ่งเรือง และสันติสุข อย่างมั่นคง

คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น เป็นทั้งศาสตร์ (Science) และศิลป์ (Arts) กล่าวคือ สามารถ ศึกษาวิเคราะห์วิจัยข้อมูลอย่างมีระบบ (Systematic Study) จากพฤติกรรมและวิธีการปกครองการบริหาร องค์กรให้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพสูงมาแล้ว ประมวลขึ้นเป็นหลัก หรือ ทฤษฎี (Theory) ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Method) สำหรับใช้เป็นแนวทาง การปฏิบัติงานของหัวหน้าฝ่ายบริหาร ให้เกิด ประโยชน์แก่การปกครองการบริหารที่ดี (Good Governance) กล่าวคือ ให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดีมีประสิทธิภาพสูงได้ เพราะเหตุนี้ ประมุขศิลป์ คือ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดี จึงชื่อว่า เป็นศาสตร์ (Science)

นอกจากนี้ คุณลักษณะความเป็นผู้นำที่ดีนั้น ยังเกิดจากการที่บุคคลได้เคยศึกษาหาความรู้ ฝึกฝน อบรม บ่มนิสัย และเคยปฏิบัติพัฒนาสภาวะความเป็นผู้นำที่ดีมาแต่ก่อน คือ แต่อดีตกาล จนหล่อหลอม บุคลิกภาพและสภาวะความเป็นผู้นำที่ดี ปลูกฝัง เพิ่มพูน อยู่ใน จิตสันดานยิ่งขึ้นต่อๆ มาจนถึงปัจจุบัน ประมุขศิลป์ คือ คุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดีเช่นนี้ ชื่อว่า เป็นศิลป์ (Arts) ซึ่งก็คือ “บุญบารมี”

คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการ นั้น ประกอบด้วยหลักธรรม ๔ ประการ คือ

๑. หลักการครองตน
๒. หลักการครองงาน
๓. หลักการครองคน
๔. หลักธรรมาภิบาล

หลักการครองตน

หลักการครองตน ประกอบด้วยหลักธรรมดังต่อไปนี้

๑. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพกาย และ สุขภาพจิตที่ดี
 - ๑.๑ มีสุขภาพกายที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีสุขภาพอนามัยที่ดี มีท่วงท่ากิริยา รวมทั้งการแต่งกาย ที่สุภาพ เรียบร้อย ดึงาม สะอาด และดูสง่างามสมฐานะ
 - ๑.๒ มีสุขภาพจิตที่ดี คือ เป็นผู้ที่มีอัธยาศัยใจคอที่งาม เป็นคนดี มีศีลธรรม ได้แก่ ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ วิริยะ สติ สมาธิ และปัญญา
 - ผู้มีศรัทธา หมายถึง เป็นผู้รู้จักศรัทธาบุคคล และข้อปฏิบัติที่ควรศรัทธา ไม่ลุ่มหลง งามายในที่ตั้งแห่งความลุ่มหลง
 - ผู้มีศีล คือ ผู้ที่รู้จักสำรวมระวัง ความประพฤติปฏิบัติทางกาย และทางวาจา ให้เรียบร้อยดีงาม ไม่ประพฤติเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
 - ผู้มีสุตะ คือ ผู้ที่เรียนรู้ทางวิชาการ และได้ศึกษาค้นคว้าในวิชาชีวิต
 - ผู้มีจาคะ คือ เป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวาง ไม่คับแคบ รู้จักเสียสละ
 - ผู้มีวิริยะ คือ ผู้ขยันหมั่นเพียรในการประกอบกิจการงานงานอาชีพ และ/หรือในหน้าที่ รับผิดชอบ
 - ผู้มีสติ คือ ผู้รู้จัก ยับยั้ง ชั่งใจ รู้จักคิดไตร่ตรองให้รอบคอบ ก่อนคิด พูด ทำ
 - ผู้มีสมาธิ คือ ผู้มีจิตใจตั้งมั่น ช่มกิเลสนิวรณ์
 - ผู้มีปัญญา คือ ผู้มีปัญญารู้เห็นชอบรอบรู้ทางเจริญ ทางเสื่อมแห่งชีวิต ตามที่เป็นจริง
๒. ผู้มีกัลยาณมิตรธรรม คือ ผู้มีคุณธรรมของมิตรที่ดี ๗ ประการ คือ
 - ๑) เป็นผู้น่ารัก (ปิโย) คือ เป็นผู้ที่มีจิตใจก่อบรรเทาทุกข์นาพรหมวิหาร
 - ๒) เป็นผู้น่ารักพบปะ (ครุ) คือ เป็นผู้ที่สามารถเอาเป็นที่พึ่งอาศัย เป็นที่พึ่งทางใจ
 - ๓) เป็นผู้ไม่น่าเบื่อ น่าเจริญใจ(ภาวนีโย) ด้วยว่าเป็นผู้ได้ฝึกฝนอบรมตนมาดีแล้ว ควรแก่การยอมรับ และยกย่องนับถือเอาเป็นเยี่ยงอย่างได้
 - ๔) เป็นผู้รู้จักพูดจาโดยมีเหตุผลและหลักการ (วัตตา) รู้จักชี้แจง แนะนำ ให้ผู้อื่น เข้าใจดี แจ่มแจ้ง เป็นที่ปรึกษาที่ดี
 - ๕) เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำที่ล่วงเกิน วิพากษ์วิจารณ์ ชักถาม หรือขอปรึกษาหารือ ขอให้คำแนะนำ ต่างๆ ได้ (วจนักขโม)
 - ๖) สามารถแถลงชี้แจงเรื่องที่ลึกซึ้ง หรือเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจอย่างถูกต้องและตรงประเด็นได้ (คัมภีร์ญ จะ กะถัง กัตตา)
 - ๗) ไม่ชักนำไปในอฐานะ (โน จัญญาเน นิโยชะเย) คือไม่ชักนำไปในทางเสื่อม (อบายมุข) หรือ ไปในทางที่เหลวไหลไร้สาระ หรือที่เป็นโทษ เป็นความทุกข์ เดือดร้อน

หลักการครองงาน

หลักการครองงาน ประกอบด้วยหลักธรรม คือ อิทธิบาทธรรม ได้แก่

๑.๑ ฉันทะ ความรักงาน คือ จะต้องเป็นผู้รักงานที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบอยู่ และทั้งจะต้องเอาใจใส่กระตือรือร้นในการเรียนรู้งาน และเพิ่มพูนวิชาความรู้ความสามารถในการทำกิจการงาน และ มุ่งมั่นที่จะทำงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบหรือกิจการงานอาชีพของตนให้สำเร็จเรียบร้อยอยู่เสมอ

๑.๒ วิริยะ ความเพียร คือ จะต้องเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร ประกอบด้วยความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากในการประกอบกิจการงานในหน้าที่หรือในอาชีพของตน จึงจะถึงความสำเร็จ และความเจริญก้าวหน้าได้

๑.๓ จิตตะ ความเป็นผู้มีใจจดจ่ออยู่กับกรงาน ผู้ที่จะทำงานได้สำเร็จด้วยดี มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องเป็นผู้เอาใจใส่ต่อกิจการงานที่ทำ และมุ่งกระทำงานอย่าง

ต่อเนื่องจนกว่าจะสำเร็จ ไม่ทอดทิ้งหรือวางธุระเสียกลางคัน ไม่เป็นคนจับจด หรือทำงานแบบทำๆ หยุดๆ

หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้บริหารจะต้องคอยดูแลเอาใจใส่ “ติดตามผลงานและ/หรือ ตรวจงาน” หน่วยงานต่างๆ ภายในองค์การของตน เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และสั่งการให้กิจการงาน ทุกหน่วยดำเนินตามนโยบายและแผนงาน ให้ถึงความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

๑.๔ วิมังสา ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตผลในการปฏิบัติงานของตนเอง และของผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาว่า ดำเนินไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้หรือไม่ได้ผลสำเร็จ หรือมีความคืบหน้าไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงไร มีอุปสรรคหรือปัญหาที่ควรได้รับการ ปรับปรุงแก้ไขวิธีการทำงาน หรือวิธีการบริหารกิจการงานนั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้อย่างไร ขั้นตอนนี้ เป็นการนำข้อมูลจากจากที่ได้ติดตามประเมินผลงานหรือตรวจงานนั้นแหละมาวิเคราะห์ วิจัย ให้ทราบเหตุผล ของปัญหาหรืออุปสรรคข้อขัดข้องในการทำงาน แล้วพิจารณาแก้ไขปัญหาเหล่านั้น และปรับปรุงพัฒนาวิธีการทำงานให้ดำเนินไปสู่ความสำเร็จ ให้ถึงความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปได้

อนึ่ง อิทธิบาทธรรม ข้อ “วิมังสา” คือ ความเป็นผู้รู้จักพิจารณาเหตุสังเกตผลในการทำงาน ให้ได้ผลดีนี้ กล่าวโดยความหมายอย่างกว้าง จะเห็นมีข้อปฏิบัติที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ที่รับผิดชอบ หรือในการประกอบสัมมาอาชีพะให้ได้ผลดีและมีความเจริญมั่นคงยิ่งกว่าข้ออื่นๆ อีก ที่ในวงวิชาการบริหารได้ศึกษาวิจัยเห็นผลดีมาแล้ว ได้แก่

ก) เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม (Initiatives) ด้วยความคิดสร้างสรรค์ (Creative) โครงการใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์สุขแก่หมู่คณะ สังคม และประเทศชาติและวิธีการทำงานใหม่ๆ ให้การปกครอง การบริหาร กิจการงานได้บังเกิดผลดี มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น

ข) มีความคิดพัฒนา (Development) คือ เป็นนักพัฒนาปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่ล้าหลัง หรือ ข้อบกพร่องในการทำงานให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

ค) เป็นผู้มีสำนึกในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ (Sense of Responsibilities) สูง คือ มีสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มพูนศักยภาพ และสำนึกในการสร้างฐานะ ของตนและมีสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อส่วนรวม คือต่อครอบครัว ต่อองค์กรและหมู่คณะ ที่ตน รับผิดชอบอยู่ และต่อสังคมประเทศชาติให้เจริญสันติสุข และมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนึกในหน้าที่ รับผิดชอบต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ ของประเทศ ชาติไทยเรา คือ สถาบันชาติ ๑ สถาบันพระพุทธศาสนา ๑ และ สถาบันพระมหากษัตริย์ ๑ เพราะสถาบันหลักทั้ง ๓ นี้ หากสถาบันใดคลอนแคลน ไม่มั่นคง ไม่ว่า จะเป็นเพราะ ถูกศัตรูภายใน และ/หรือ ศัตรูจากภายนอกกรุกราน ย่อมกระทบกระเทือนถึงสถาบันหลักอื่นๆ ของชาติไทยเรา ให้พลอยคลอนแคลนอ่อนแอไปด้วย

ผู้นำที่ดี จึงย่อมต้องสำเหนียก และจักต้องมีความสำนึก ในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ นี้ อย่างจริงจัง และจะต้องรับช่วยกันดำเนินการให้ความคุ้มครอง ป้องกัน แก้ไข บำรุง รักษา อย่างเข้มแข็งจริงจัง และต่อเนื่อง ให้เกิดความเจริญและความสันติสุขอย่างมั่นคง ให้ได้

ข) มีความมั่นใจตนเอง (Self Confidence) สูง นี้หมายถึง มีความมั่นใจ โดยธรรมชาติ คือ มีความมั่นใจในความรู้ ความสามารถ สติปัญญาและวิสัยทัศน์ และทั้งคุณธรรม คือ ความเป็นผู้มีศีล มีธรรมอันตนได้ศึกษาอบรมมาดีแล้ว มิใช่มีความมั่นใจอย่างผิดๆ ลอยๆ อย่างหลงตัวหลงตน ทั้งๆ ที่แท้จริง ตนเองหาได้มีคุณสมบัติและคุณธรรมดีสมจริงไม่ และจักต้องรู้จักแสดงความ มั่นใจ ในเวลาคิด พูด ทำ ให้เหมาะสมกับกาลเทศะ บุคคล สถานที่

หลักการครองคน

หลักการครองคน ประกอบด้วยหลักธรรมดังต่อไปนี้

๑. รู้จักหลักปฏิบัติต่อกันด้วยดี ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ชื่อ “เหตุภูมิเทศ” มีเนื้อความว่า

“เหตุภูมิเทศ” คือ ทิศเบื้องต่ำ เจ้านายหรือผู้บังคับบัญชา พึงบำรุงบ่าว คือผู้ใต้บังคับบัญชา ด้วยสถาน ๕ คือ

๑.๑ ด้วยการจัดงานให้ตามกำลัง กล่าวคือ มอบหมายหน้าที่การงานให้ตามกำลังความรู้ สติปัญญา ความสามารถ (Put the right man on the right job - รู้จักใช้คนให้ถูกกับงาน)

๑.๒ ด้วยการให้อาหารและบำเหน็จรางวัล กล่าวคือ เมื่อทำดี ก็รู้จักยกย่องชมเชย และ/หรือ สนับสนุน อุดหนุน ให้ได้รับบำเหน็จรางวัล เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่งตามสมควรแก่ฐานะ เมื่อทำไม่ดี ก็ให้คำตักเตือน แนะนำ สั่งสอน ให้พัฒนาสมรรถภาพให้ดีขึ้น ถ้าไม่ยอมแก้ไขพัฒนาตนให้ดีขึ้น ก็ต้องตำหนิ และมีโทษตามกฎหมาย โดยชอบธรรม

๑.๓ ด้วยการรักษาพยาบาลในยามเจ็บไข้ กล่าวคือ ต้องรู้จักดูแลสารทุกข์ สுகดิบของ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ไม่เป็นผู้แล้งน้ำใจ คือไม่ปฏิบัติกับลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา

๑.๔ ด้วยแจกของมีรสดีแปลกๆ ให้กิน หมายความว่า ให้รู้จักมีน้ำใจแบ่งปันของกิน ของใช้ดีๆ ให้ลูกน้อง

๑.๕ ด้วยปล่อยในสมัย คือ รู้จักให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ลาพักผ่อนบ้าง

ส่วนบ่าว หรือลูกน้องผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เมื่อเจ้านาย หรือผู้บังคับบัญชา ทำนุบำรุงอย่างนี้แล้ว ก็พึงปฏิบัติอนุเคราะห์เจ้านาย ผู้บังคับบัญชาด้วยสถาน ๕ ตอบแทนด้วยเช่นกัน คือ

(๑) ลูกขึ้นทำงานก่อนนาย คือ ให้รับสนองงานผู้บังคับบัญชาด้วยความขยันขันแข็ง ความสำเร็จก่อนนาย หรือผู้บังคับบัญชา อย่างน้อยก็มาให้ทันเวลาทำงานไม่มาสายกว่านาย หรือ สายกว่าเวลาทำงานตามปกติ

(๒) เลิกการทำงานที่หลังนาย คือ ทำงานด้วยความขยันขันแข็ง แม้เลิก ก็ควรเลิกที่หลังนาย หรือผู้บังคับบัญชา อย่างน้อยก็อยู่ทำงานให้เต็มเวลา ไม่หนีกลับก่อนเวลาเลิกงาน

(๓) ถือเอาแต่ของที่นายให้ คือ มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดี ไม่คดโกงนาย หรือผู้บังคับบัญชา ไม่คอร์รัปชั่น ไม่เรียกร้องต้องการโดยไม่เป็นธรรม หรือเกินเหตุ

(๔) ทำงานให้ดีขึ้น คือ ต้องรู้จักพัฒนาคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และวิสัยทัศน์ในการทำงาน ให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูง

(๕) นำคุณของนายไปสรรเสริญ คือ รู้จักนำคุณความดีของเจ้านาย ผู้บังคับบัญชา ไปยกย่องสรรเสริญ ตามความเป็นจริง ในที่และโอกาสอันสมควร

กล่าวโดยย่อ ผู้บังคับบัญชา กับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา พึ่งปฏิบัติต่อกัน ดังคำนักปกครอง นักบริหารแต่โบราณกล่าวว่า “อยู่สูงให้นอนคว่ำ อยู่ต่ำให้นอนหงาย”

“อยู่สูงให้นอนคว่ำ” หมายความว่า เป็นผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชา หรือเป็นผู้นำคน พึ่ง ดูแลเอาใจใส่ ทำนุบำรุง ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา หรือลูกน้องด้วยดี คือด้วยความเป็นธรรมตามหลักธรรมของพระพุทธเจ้าตามที่กล่าวข้างต้นนี้ เพื่อให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีขวัญกำลังใจในการสนองงานได้เต็มที่ อย่าให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกท้อถอย ว่าทำดีสักเท่าใด ผู้ใหญ่ ก็ไม่เหลียวแล ดังคำโบราณท่านว่า

มีปาก ก็มีเปล่า เหมือนเต่าหอย

เป็นผู้น้อย แม่ทำดี ไม่มีขลัง

หรืออย่าให้ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจว่า ผู้ใหญ่ไม่ ยุติธรรม มักเลือกปฏิบัติไม่เสมอกัน ดังคำที่ว่า (เรา) ทำงานทั้งวัน ได้พันห้า (ส่วนคนอื่น) เดินไปเดินมา ได้ห้าพัน

“อยู่ต่ำให้นอนหงาย” หมายความว่า ลูกน้อง หรือผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ก็พึงปฏิบัติตน ต่อเจ้านาย หรือผู้บังคับบัญชาด้วยดี รับสนองงานท่านด้วยความยินดี ด้วยใจจริง และทำงานด้วยความเข้มแข็งตามหลักธรรม คือ “เมฆอุทมิทศ” ดังที่กล่าวมาแล้ว

๒. เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) ที่ดี ด้วยคุณธรรม คือ พรหมวิหารธรรม และสังคหัตถุพรหมวิหารธรรม คุณธรรมเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่ ๔ ประการ

- (๑) เมตตา คือ ความรัก ปราบปรามที่จะให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุข
- (๒) กรุณา คือ ความสงสาร ปราบปรามให้ผู้อื่นทุกข์ เดือดร้อน ให้พ้นทุกข์
- (๓) มุทิตา คือ ความพลอยยินดีที่ผู้อื่นได้ดี ไม่คิดอิจฉาริษยากัน
- (๔) อุเบกขา คือ ความวางเฉย ไม่ยินดียินร้ายเมื่อผู้อื่นถึงซึ่งความวิบัติ โดยที่เราจะช่วยอะไรไม่ได้ ก็ต้องปล่อยวางใจของเราเองด้วยปัญญา ตามพระพุทธพจน์ว่า “สัตว์โลกเป็นไปตามกรรม”

สังคหัตถุธรรม ๔ ประการ คือ

- (๑) ทาน รู้จักให้ปัน สิ่งของ ของตน แก่ผู้อื่นที่ควรให้ปัน
- (๒) ปิยวาจา รู้จักเจรจาอ่อนหวาน คือ กล่าวแต่วาจาที่สุภาพอ่อนโยน
- (๓) อัตถจริยา รู้จักประพฤติสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น
- (๔) สมานัตตตา เป็นผู้มิตนเสมอ คือ ไม่ถือตัวเยอหยิ่ง จองหอง อวดดี

คุณธรรม ๔ ประการนี้ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้อื่นไว้ได้ และยังความสมัคร สนิท สามัคคีให้เกิดขึ้นระหว่างกันและกันด้วย หรือจะเรียกว่า เป็น“หลักธรรมมหาเสน่ห์” ก็ได้

หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล คือคุณธรรมของนักปกครองนักบริหารที่ดี (Good Governance) คือ

๑.๑ หลักความถูกต้อง คือ มีการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา การทำการตัดสินใจ (Decision Making) และสั่งการ (Command) ด้วยความถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมือง และกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กรที่ออกตามกฎหมาย ถูกต้องตามหลักศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของสังคม ถูกต้องตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาหน่วยเหนือ และถูกต้องตรงประเด็นตามหลักวิชาและได้รับความพึงพอใจจากคนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

๑.๒ หลักความเหมาะสม คือ รู้จักคิด พูดยุติ ทำกิจการงาน และปฏิบัติงานได้เหมาะสม ถูกกาลเทศะ บุคคล สังคม และสถานการณ์ (มีสำปฐิธรรม)

สัปปริสธรรม คือ คุณธรรมของสัตบุรุษ คือคนดีมีศีลธรรม มี ๗ ประการ คือ

๑. ัมมัญญตา รู้จักเหตุ ได้แก่ ปัญญารู้เหตุแห่งทางเจริญ และทางเสื่อม เป็นต้น

๒. อัตถัญญตา รู้จักผล ได้แก่ ปัญญารู้ผลที่เป็นมาแต่เหตุหรือปัจจัยให้เกิดผลต่างๆ ตามที่เป็นจริง

๓. อัตตัญญตา รู้จักตน คือ รู้ภูมิธรรม ภูมิปัญญา และฐานะของตน ตามที่เป็นจริง แล้ววางตนให้เหมาะสมแก่ฐานะ

๔. มัตตัญญุต รู้จักประมาณ ปฏิบัติตน วางตน ให้เหมาะสมแก่ฐานะ และรู้จัก ประมาณ ในการบริโภคใช้สอยทรัพย์ที่มีอยู่ และตามมีตามได้

๕. กาลัญญุต รู้จักกาล คือ รู้จักเวลา หรือโอกาสที่ควร และไม่ควรพูด หรือกระทำ การต่างๆ

๖. ปรีสัญญุต รู้จักชุมชน ว่ามีอภัยอาศัยใจคอ ฐานะความเป็นอยู่ และขนบธรรมเนียม ประเพณีของหมู่ชนต่างๆ เพื่อให้รู้จักวางตัวให้เหมาะสม

๗. บุคลัญญุต รู้จักบุคคล ว่ามีอภัยอาศัยใจคอ มีภูมิธรรม ภูมิปัญญา และมีฐานะอย่างไร เพื่อปฏิบัติตน หรือวางตน ให้เหมาะสมตามฐานะของเราและของเขา

๑.๓ หลักความบริสุทธิ์ คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ กระทำกิจการงาน ด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือ ด้วยเจตนา ความคิดอ่าน ที่บริสุทธิ์

๑.๔ หลักความยุติธรรม คือ มีการวินิจฉัย สั่งการ และปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ด้วยความชอบธรรมบนพื้นฐานแห่งหลักธรรม หลักการ เหตุผล และข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ และตรงประเด็น และด้วยความเที่ยงธรรม คือ ไม่อคติ หรือลำเอียงด้วยความหลงรัก หลงชัง ด้วยความกตัญญู และด้วยความหลง ไม่รู้จริง คือขาดข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ และสมบูรณ์ เป็นเครื่องประกอบการวินิจฉัย ตัดสินใจ ให้ความเที่ยงธรรม

หลัก “ธรรมาภิบาล” นี้ เมื่อกระจายเป็นข้อปฏิบัติปฏิบัติชอบ สำหรับพระราชามหากษัตริย์ ที่ทรงใช้ปกครองพระราชอาณาจักร ให้อาณาประชาราษฎร์อยู่เย็นเป็นสุข ชื่อว่า “ทศพิธราชธรรม” อันผู้ปกครอง/ผู้บริหารประเทศชาติทุกระดับ และแม้ผู้บริหารองค์กรอื่นๆ พึงใช้ประกอบ การปฏิบัติงานของตน ให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนโดยส่วนรวม ได้เป็นอย่างดี

“ทศพิธราชธรรม” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงคุณอันประเสริฐของเรา ได้ทรงถือเป็นหลักปฏิบัติในการครองพระราชอาณาจักรให้พลนิกรของพระองค์อยู่เย็นเป็นสุข เป็นที่ประจักษ์ตา ประจักษ์ใจแก่ชนชาวโลกเสมอมา มี ๑๐ ประการ ตามพระพุทธภาษิตดังต่อไปนี้ คือ

- ๑) ทาน การให้
- ๒) ศีล การสังวรระวังกายและวาจา ให้เรียบร้อยดีไม่มีโทษ
- ๓) ปริจจาคะ การเสียสละ
- ๔) อาชชวะ ความซื่อตรง
- ๕) มัททวะ ความสุภาพอ่อนโยน
- ๖) ตปะ ความเพียรเพ่งเผากิเลส
- ๗) อักโกธะ ความไม่โกรธ
- ๘) อวิหิงสา การไม่เบียดเบียนผู้อื่น ตลอดทั้งสัตว์ให้ได้ทุกขียาก
- ๙) ชันตี ความอดทน

๑๐) อวิโรธนะ ความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ผิดทำนองคลองธรรม และดำรงอาการคงที่ ไม่หวั่นไหว ด้วยอำนาจยินดียินร้าย

๒.๖ แผนยุทธศาสตร์ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๖๙) สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง

วิสัยทัศน์ (Vision)

“องค์กรขับเคลื่อนกิจการพระพุทธศาสนา สู่ความมั่นคงสังคมดำรงศีลธรรม นำสันติสุขอย่างยั่งยืน”

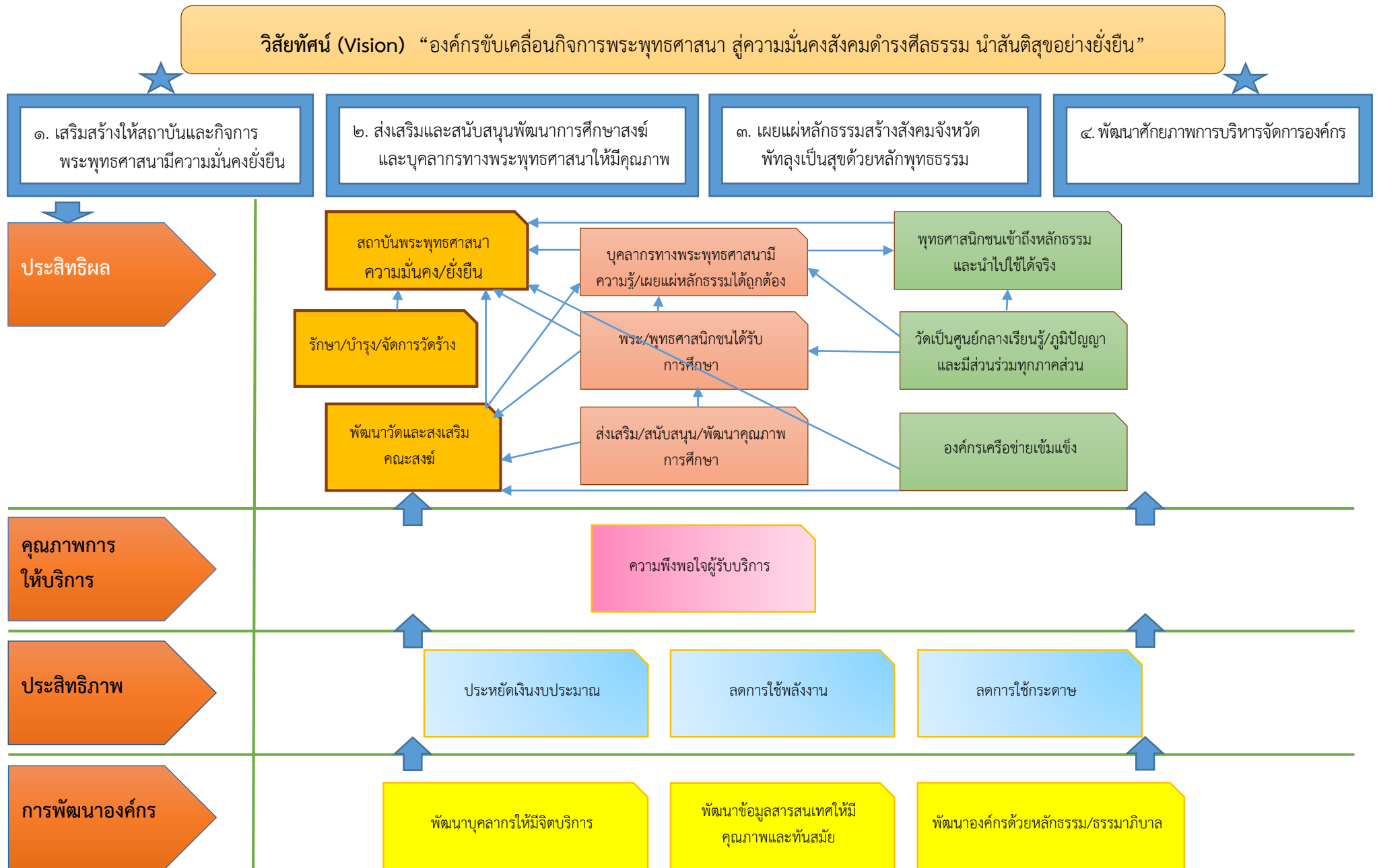
พันธกิจ (Mission)

๑. ให้การอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคง
๒. ส่งเสริม ดูแลรักษา ทำนุบำรุงและจัดการวัดร้างหรือศาสนสมบัติกลางให้เป็นประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนาและสังคม
๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการพัฒนาบุคลากรทางพระพุทธศาสนา
๔. ส่งเสริมสนับสนุนให้วัดเป็นศูนย์กลางของชุมชน และจัดกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาไปสู่สังคมแห่งความสุขด้วยพุทธธรรม
๕. การพัฒนาความรู้คู่คุณธรรมและเสริมสร้างศักยภาพองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ (Strategy)

๑. เสริมสร้างให้สถาบันและกิจการพระพุทธศาสนามีความมั่นคงยั่งยืน
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการศึกษาสงฆ์ และบุคลากรทางพระพุทธศาสนาให้มีคุณภาพ
๓. เผยแผ่หลักธรรมสร้างสังคมจังหวัดพัทลุงเป็นสุขด้วยหลักพุทธธรรม
๔. พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการองค์กร

Strategy Map สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง

ตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

องค์ประกอบการประเมิน	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ผู้รับผิดชอบ/ผู้เก็บข้อมูล
มิติภายนอก			
การประเมินประสิทธิผล	ตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ๑. ความสำเร็จของรายงานทางการเงินของวัด ๑.๑ ร้อยละของวัดที่มีข้อมูลรายงานบัญชีรายรับ – รายจ่าย ๒. ร้อยละของเรื่องร้องเรียนทางพระพุทธศาสนาที่ได้รับการจัดการจนได้ข้อยุติ ๓. ความสำเร็จของการจัดการทำฐานข้อมูลทางพระพุทธศาสนา ๓.๑ ร้อยละของการจัดทำฐานข้อมูลระบบทะเบียนวัด ๓.๒ ร้อยละของการจัดทำฐานข้อมูลระบบทะเบียนพระ ๔. ประชากร ๑๓ ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนา	๒๕๒ วัด ดำเนินการจัดการเรื่องร้องเรียนจนได้ข้อยุติ ๑๐๐% จัดเก็บฐานข้อมูลทะเบียนวัด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ จัดเก็บฐานข้อมูลทะเบียนพระภิกษุ สามเณร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ จัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามได้ครบ ๑๐๐%	นางสุพรรณษา อนุสุนัย นายณัฐวัฒน์ ธาณีรัตนภิบาล นายณัฐวัฒน์ ธาณีรัตนภิบาล นางสมัยพัฒนา ประทุมวัลย์ นายพิชิต ขุนसारวัตร
การประเมินคุณภาพ	๕. ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ ๘๕	นางสาวศศิธร เต็มพุทธ
การประเมินประสิทธิภาพ	๖. ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ๗. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรการประหยัดพลังงาน ๘. ระดับความสำเร็จของการดำเนินการตามมาตรการประหยัดกระดาษ	ร้อยละ ๙๖ ระดับ ๕ ระดับ ๕	นางจิตตรา ขุนसारวัตร นางสาวศศิธร เต็มพุทธ นางสมัยพัฒนา ประทุมวัลย์
การพัฒนาองค์กร	๙. ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาองค์กร	ระดับ ๕	นายณัฐวัฒน์ ธาณีรัตนภิบาล

ส่วนที่ ๓

งบประมาณ และแผนงาน/โครงการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพัทลุง เป็นหน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ รับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และนโยบายของจังหวัดพัทลุง ภายใต้กรอบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกิจกรรม โครงการเพื่อดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จำแนกตามผลผลิต รวมทั้งสิ้น ๑๙ โครงการ/กิจกรรม ดังนี้

- ผลผลิตที่ ๑ พระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม จำนวน ๑๑ โครงการ/กิจกรรม
 ผลผลิตที่ ๒ พระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมและเผยแผ่ฯ จำนวน ๗ โครงการ/กิจกรรม
 ผลผลิตที่ ๓ ผู้ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรม จำนวน ๑ โครงการ/กิจกรรม

สรุปงบประมาณรายจ่าย

รายการ	จำนวนโครงการ	งบประมาณ(บาท)
๑. งบดำเนินงาน		๗๔๖,๔๒๖.๗๒ บาท
๑.๑ ค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ		๖๓๔,๘๗๕.๗๒ บาท
๑.๒ ค่าสาธารณูปโภค		๑๑๑,๕๕๑.๐๐ บาท
๒. งบลงทุน		๒๒,๐๐๐.-บาท
๒.๑ ค่าครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์		๒๒,๐๐๐.-บาท
๓. งบเงินอุดหนุน		๑๕,๖๑๖,๖๑๙.-บาท
๓.๑ งบอุดหนุนทั่วไป		๘,๙๖๘,๐๑๙.-บาท
๓.๒ งบอุดหนุนเฉพาะกิจ		๖,๖๔๘,๖๐๐.-บาท
รวม		๑๖,๓๖๓,๐๔๕.๗๒บาท

หมายเหตุ งบประมาณการจากงบประมาณ/แผนงาน/โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. งบดำเนินงาน

รายการ	เงินงบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
ผลผลิตที่ ๔ ด้านบริหารจัดการ		
๑. รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ		
๑.๑ รายการค่าเช่าบ้าน	๑๔๔,๐๐๐.-บาท	
๒. ค่าตอบแทน		
๒.๑ ค่าตอบแทนทำการนอกเวลาราชการ	๑๒,๙๗๐.-บาท	
๒.๒ ค่าจ้างพนักงานขับรถยนต์	๑๑๖,๔๐๐.-บาท	
๒.๓ ค่าจ้างพนักงานทำความสะอาด	๗๙,๒๐๐.-บาท	
๓. ค่าใช้สอย		
๓.๑ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ	๗๙,๒๕๑.-บาท	
๓.๒ ค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์	๔,๒๔๐.-บาท	
๓.๓ ค่าบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศ	๔,๒๔๐.-บาท	
๓.๔ ค่าใช้จ่ายในการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี	๔,๑๘๐.-บาท	
๔. ค่าวัสดุ		
๔.๑ ค่าวัสดุสำนักงาน	๔๐,๗๓๑.-บาท	
๔.๒ ค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	๗๔,๐๑๑.-บาท	
๔.๓ ค่าวัสดุโฆษณาและเผยแพร่	๔,๔๗๑.-บาท	
๔.๔ ค่าวัสดุคอมพิวเตอร์	๘,๔๖๐.-บาท	
๕. ค่าสาธารณูปโภค	๑๑๑,๕๕๑.-บาท	
รวม	๖๘๓,๓๔๕.-บาท	

หมายเหตุ เนื่องจากงบประมาณในแต่ละปีไม่เท่ากันเป็นเพียงการประมาณการเท่านั้น

๓.๑ รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ส่งเสริมและพัฒนา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

โครงการ/กิจกรรม/งาน		แผนการดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	เงินงบประมาณ(บาท)		ผู้รับผิดชอบ
				๒๕๖๖	แหล่งเงิน	
๑.	งบดำเนินงาน ๑.๑ รายการค่าเช่าบ้าน	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค.๖๕) ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖) ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖) ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย.๖๖)		๑๔๔,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มอำนาจการฯ
๒.	งบอุดหนุน อุดหนุนทั่วไป ๑. เงินอุดหนุนอุปถัมภ์นิตยภัตพระสังฆาธิการ พระสมณศักดิ์และพระเปรียญ	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค.๖๕) ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖) ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖) ไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย.๖๖)		๖,๙๑๒,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มอำนาจการฯ
รวมทั้งสิ้น				๗,๐๕๖,๐๐๐.-		

๓.๒ งบประมาณอุดหนุนทั่วไป : โครงการ/กิจกรรม/งาน

โครงการ/กิจกรรม/งาน		แผนการดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	เงินงบประมาณ(บาท)		ผู้รับผิดชอบ
				๒๕๖๖	แหล่งเงิน	
ผลผลิตที่ ๑: พระพุทธศาสนาได้รับการทำนุบำรุงส่งเสริม						
๑.	โครงการสวดมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคลเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่	ไตรมาส ๑ (ต.ค.-ธ.ค.๖๕)		๕,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มอำนวยการฯ
๒.	กิจกรรมการส่งเสริมการบริหารและการปกครองคณะสงฆ์	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖)		๑๖๐,๖๐๘.-	พศ.	กลุ่มอำนวยการฯ
๓.	กิจกรรมเงินอุดหนุนพระจริยานิเทศ	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖)		๗,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๔.	โครงการ วัด ประชา รัฐ สร้างสุข ด้วยกิจกรรม ๕ ส	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)		๒๐,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๕.	กิจกรรมเงินอุดหนุนพระวินยาธิการ	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)		๒๗,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มอำนวยการฯ
๖.	กิจกรรมเงินอุดหนุนวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)		๑๐๐,๐๐๐	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
รวม				๔๔๓,๖๐๘.-		
ผลผลิตที่ ๒: พระพุทธศาสนาได้รับการส่งเสริมและเผยแผ่หลักธรรม						
๑.	โครงการสนับสนุนการดำเนินงานสำนักปฏิบัติธรรม	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖)		๒๐,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๒.	กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖) และไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)		๕๔๐,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๓.	โครงการสร้างความปรองดองสมานฉันท์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (หมู่บ้านรักษาศีล ๕)	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)		๑๕๐,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๔.	โครงการอุดหนุนการดำเนินงานหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖)		๑๕๐,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๕.	โครงการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)		๑๐๐,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๖.	โครงการสนับสนุนการดำเนินงานพระธรรมทูตและบุคลากรการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศ	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)		๒๑๔,๕๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
รวม				๑,๑๗๔,๕๐๐.-		
ผลผลิตที่ ๓: ผู้ได้รับการศึกษาพระปริยัติธรรม						
๑.	กิจกรรมสนับสนุนการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี	ไตรมาส ๒ (ม.ค.-มี.ค.๖๖) และไตรมาส ๔ (ก.ค.-ก.ย.๖๖)		๒,๑๘๓,๙๙๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
รวม				๒,๑๘๓,๙๙๐.-		
รวมทั้งสิ้น				๓๘,๐๐๒,๐๙๘.-		

๓.๓ งบเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ : โครงการ/กิจกรรม/งาน

โครงการ/กิจกรรม/งาน		แผนการดำเนินการ	พื้นที่ดำเนินการ	เงินงบประมาณ(บาท)		ผู้รับผิดชอบ
				๒๕๖๕	แหล่งเงิน	
๑.	เงินอุดหนุนสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดพัทลุง จำนวน ๑ แห่ง	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)	สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดพัทลุง แห่งที่ ๑๒ วัดลานชะชะ ตำบลนาขยาด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	๑,๕๐๐,๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๒.	เงินอุดหนุนสมทบการก่อสร้างปรับปรุงเตาเผา ปลอตมลพิษ จำนวน ๔ วัด	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)	- วัดประดู่หอม ตำบลทะเลน้อย อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง - วัดห้วยเนียง ตำบลโคกสัก อำเภอบางแก้ว จังหวัดพัทลุง - วัดศุภศาสตร์าราม ตำบลควนขนุน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง - วัดโคกน้ำหัก ตำบลโตนดด้วน อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	๔,๘๐๐,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ
๓.	เงินอุดหนุนการบูรณปฏิสังขรณ์วัดและการพัฒนาวัด จำนวน ๘ วัด	ไตรมาส ๓ (เม.ย.-มิ.ย.๖๖)	- วัดจรรย์าราม (๘) ตำบลห่านโพธิ์ อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง - วัดท่าสำเภาใต้ ตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง - วัดบรรพตพินิต ตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง - วัดท่าแค ตำบลท่าแค อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง - วัดเขาเจ็ยก ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง - วัดเกาะยาง ตำบลนาขยาด อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง	๔,๗๖๗,๐๐๐.-	พศ.	กลุ่มส่งเสริมฯ

			- วัดควนซี้แรด ตำบลชะรัด อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง - วัดเกาะขันธาวาส ตำบลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง			
	รวมทั้งสิ้น			๖,๑๕๘,๖๐๐.-		

หมายเหตุ เนื่องจากงบประมาณในแต่ละปีไม่เท่ากันเป็นเพียงการประมาณการเท่านั้น

รวม						๑๗,๑๑๖,๕๐๘												
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สนับสนุนส่งเสริมและจัดการศึกษาสงฆ์และการเผยแผ่พุทธศาสนาเพื่อพัฒนาให้มีความรู้คู่คุณธรรม																		
๑	พุทธศาสนิกชนและพระภิกษุสามเณร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง	๗	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรม	๕	ส่งเสริมให้คณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนได้รับการศึกษา	กิจกรรมจัดสรรเงินงบประมาณการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรม - บาลี	๒,๒๗๗,๑๔๐	พศจ.พท.										
						งานตรวจสอบทะเบียนพระจริยานิเทศก์	-	พศจ.พท.										
						โครงการเงินอุดหนุนพระจริยานิเทศก์	๗,๐๐๐	พศจ.พท.										
						งานจัดทำทะเบียนพระเผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด	-	พศจ.พท.										
						โครงการเงินอุดหนุนการดำเนินงานหน่วยเผยแผ่พระพุทธศาสนา	๑๕๐,๐๐๐	พศจ.พท.										
						โครงการเงินอุดหนุนส่งเสริมการจัดกิจกรรมเผยแผ่พระพุทธศาสนาของศูนย์เผยแผ่พระพุทธศาสนาประจำจังหวัด	๑๐๐,๐๐๐	พศจ.พท.										
						โครงการตรวจเยี่ยมสนามสอบธรรมสนามหลวง นักธรรมชั้นตรี-โท-เอก และธรรมศึกษา	-	พศจ.พท.										
						โครงการตรวจเยี่ยมสนามสอบบาลีสนามหลวง ครั้งที่ ๑ ครั้งหลัง	-	พศจ.พท.										
						กิจกรรมเงินอุดหนุนสำนักเรียน/สำนักศาสนศึกษาแผนกธรรม - บาลี	๗๔๒,๘๖๐	พศจ.พท.										
						โครงการเงินอุดหนุนโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี	๓๐,๐๐๐	พศจ.พท.										
						โครงการเงินอุดหนุนค่าตอบแทนพระปริยัตินิเทศก์	๑๐๐,๐๐๐	พศจ.พท.										
						โครงการเงินอุดหนุนศูนย์พระปริยัตินิเทศก์จังหวัด	๑๒๐,๐๐๐	พศจ.พท.										
						กิจกรรมเงินอุดหนุนค่าตอบแทนครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม	๒๕๕,๐๐๐	พศจ.พท.										
						กิจกรรมเงินอุดหนุนค่าตอบแทนครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี	๑๐๐,๐๐๐	พศจ.พท.										

		๑๘	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรการประหยัดพลังงาน		กิจกรรมมาตรการลดพลังงานภาครัฐ	-	พศจ.พท														
		๑๙	ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรการประหยัดกระดาษ		กิจกรรมมาตรการประหยัดกระดาษ	-	พศจ.พท														
มิติด้านการพัฒนาองค์กร																					
๒	สร้างความโปร่งใสเปิดเผยจัดระบบองค์การให้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนพระพุทธศาสนาให้มีความเจริญมั่นคง สังคมเป็นสุขด้วยหลักพุทธธรรม	๒๐	ระดับความสำเร็จของการพัฒนาองค์การ	๒	พัฒนาสมรรถนะบุคลากรให้มีความรู้คู่คุณธรรม เรียนรู้เป็นทีม ดำรงตนด้วยหลักพุทธธรรม	โครงการพัฒนาบุคลากร "กิจกรรมหัวปี"	-	พศจ.พท													
				๓	พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัย รวดเร็ว ถูกต้อง และเข้าถึงง่าย	โครงการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารทางราชการ	-	พศจ.พท													
						กิจกรรมเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ภายในองค์กร (website Line Facebook	-	พศจ.พท													
				๔	จัดการบริหารองค์กรด้วยหลักธรรมและหลักธรรมาภิบาล	โครงการ ๕ ส	๑๕,๐๐๐	พศจ.พท													
รวมทั้งสิ้น																				๒๒,๓๙๖,๑๓๓	